

ΡΟΔΑΝΘΗ ΒΑΛΕΡΑ - ΚΟΥΝΑΒΑ

**ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙ
ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ ΤΟΥ ΣΜΟΛΙΚΑ
ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΩΟ ΠΟΤΑΜΟ**

**PALEOSELLI TO
THE PEAK OF MOUNT SMOLIKAS
AND THE AOOS RIVER**

ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙ 1994

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Απαγορεύεται η ανατύπωση μέρους ή όλου του βιβλίου χωρίς την άδεια της συγγραφέως.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced in any form without the prior permission of the author.

Copyright Α' έκδοση, (1.000 αντίτυπα) Ε.Ο.Α.Ε. Σύλλογος Παλαιοσελλίου "Η Αγία Παρασκευή"

Φωτοστοιχειοθεσία - μοντάζ - εκτύπωση
ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Στ. Ροΐδης - Λαμπρίδη 20-τηλ.: 79686 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΡΟΔΑΝΘΗ ΒΑΛΕΡΑ-ΚΟΥΝΑΒΑ
Διδάκτωρ Φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών

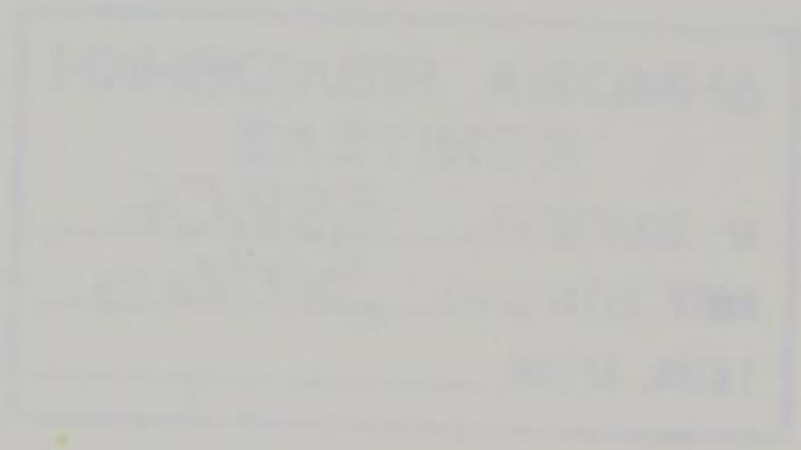
ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	
ΚΟΝΙΤΣΑΣ	
ΑΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	55806
ΗΜΕΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	3/9/2014
ΤΑΞΙΝ. ΑΡΙΘΜ.	

ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙ
ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ ΤΟΥ ΣΜΟΛΙΚΑ
ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΩΟ ΠΟΤΑΜΟ

Μετάφραση: Βασιλική Γαλάνη
Μάστερ, Πανεπιστημίου TEMPLE Η.Π.Α.

ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙ 1994

ΑΔΑΠΥΩ-ΑΠΟΝΑΒ ΗΕΠΙΛΔΟΗ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΟΥ ΚΟΛΛΕΓΙΟΥ
ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΚΟΛΛΕΓΙΟΥ
ΟΜΑΔΑ ΟΣΑ ΗΣΤΕ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

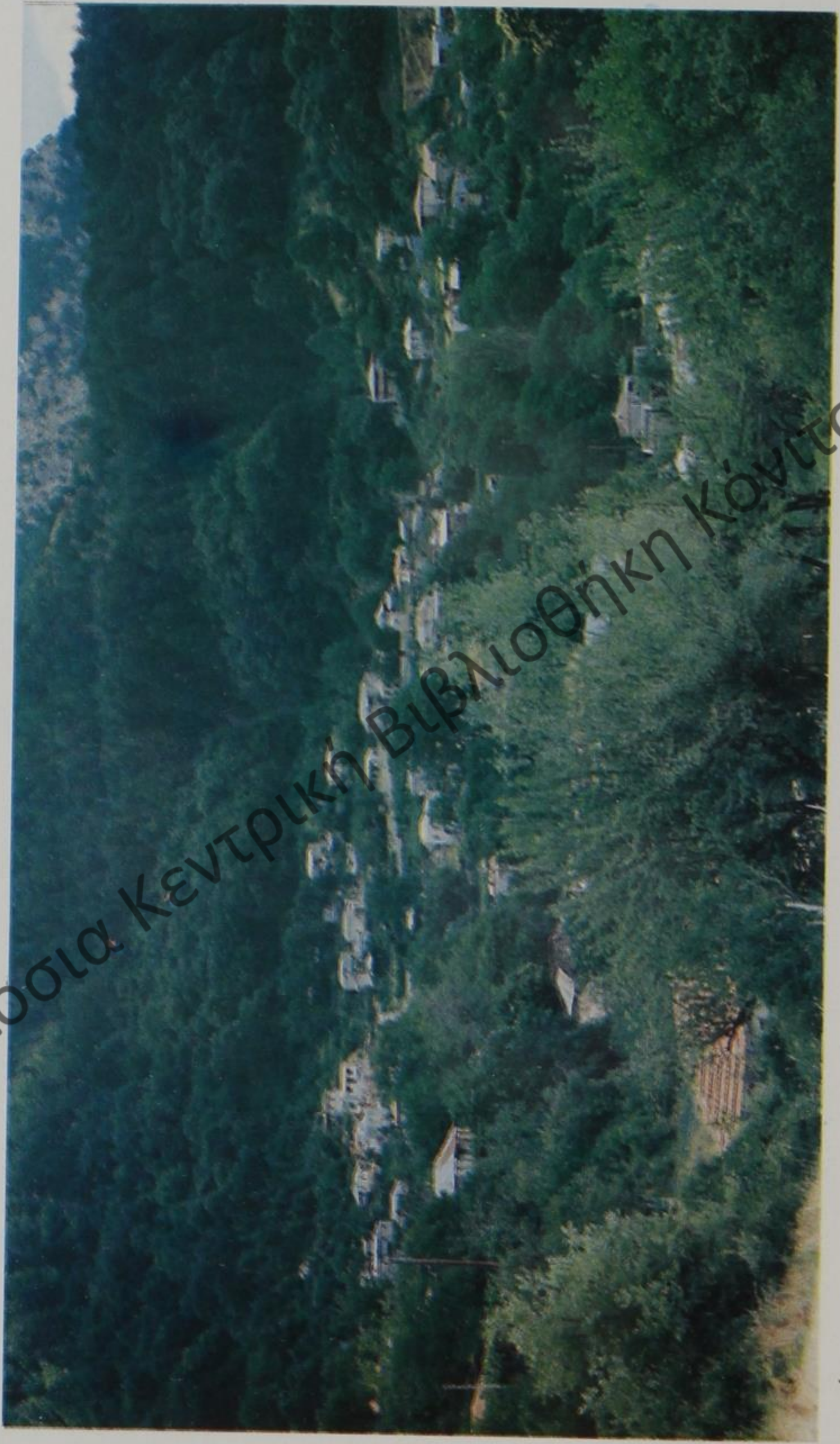
RODANTHI VALERA-KOYNAVA
Dr. of Philology University of Athens

**PALEOSELLI TO
THE PEAK OF MOUNT SMOLIKAS
AND THE AOOS RIVER**

Translation; Vasiliki Galani
MA. TEMPLE University U.S.A.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

PALEOSELLI 1994

1. Το Παλαισέλλι την Άνοιξη
Paleoselli in spring

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με την πεποίθηση ότι συμβάλλουμε στην αναβάθμιση αυτού του τόπου, που βρίσκεται στην καρδιά της Λάκκας Αώου και πλαισιώνεται από το Σμόλικα, την Τύμφη και τον Αώο ποταμό, και για την καλλίτερη γνωριμία αυτών που το επισκέπτονται, Ελλήνων και ξένων τουριστών, αποφασίσαμε ως Δ.Σ. του Εκπολιτιστικού-Ορειβατικού-Αθλητικού και Εξωραϊστικού Συλλόγου Παλαιοσελλίου "Η Αγία Παρασκευή" να κάνουμε δεκτή την ευγενική προσφορά αυτού του βιβλίου, με μοναδική υποχρέωση τα έσοδα που θα προκύψουν να διατεθούν υπέρ του Πολιτιστικού-Πνευματικού Κέντρου του Παλαιοσελλίου.

Ευχαριστούμε: α) την κα Ροδάνθη Βαλερά-Κουνάβα, που είχε την πρωτοβουλία της συγγραφής και επιμέλειάς του, β) την κα Βασιλική Γαλάνη, που ανέλαβε τη μετάφραση του κειμένου, γ) τους κ.κ. Παπαχρηστίδη Γεώργιο, Παπαχρηστίδη Νίκο, Χρήστο και Σωτήρη Ρούβαλη, Δέσποινα Ζδράβου, Ροδάνθη Βαλερά-Κουνάβα, Ευάγγελο Κωτούλα, Νικόλαο Μουζάκη, Ηλία Ανδρέου και Απόστολο Ραμμόπουλο, που ανέλαβαν οικονομικά την έκδοσή του και δ) για τις φωτογραφίες τους κ.κ. Λάμπρο Ράπτη αρ. 25, 40, 42, 50, Ιωάννη Καπάιο για το εξώφυλλο και αρ. 8, 35, 46, Παντελή Κυρίτση για το οπισθόφυλλο και αρ. 7, 30, που παρεχώρησαν ευγενικά προσφερόμενοι, καθώς και όλους τους ερασιτέχνες φωτογράφους που προσέφεραν το υπόλοιπο φωτογραφικό υλικό.

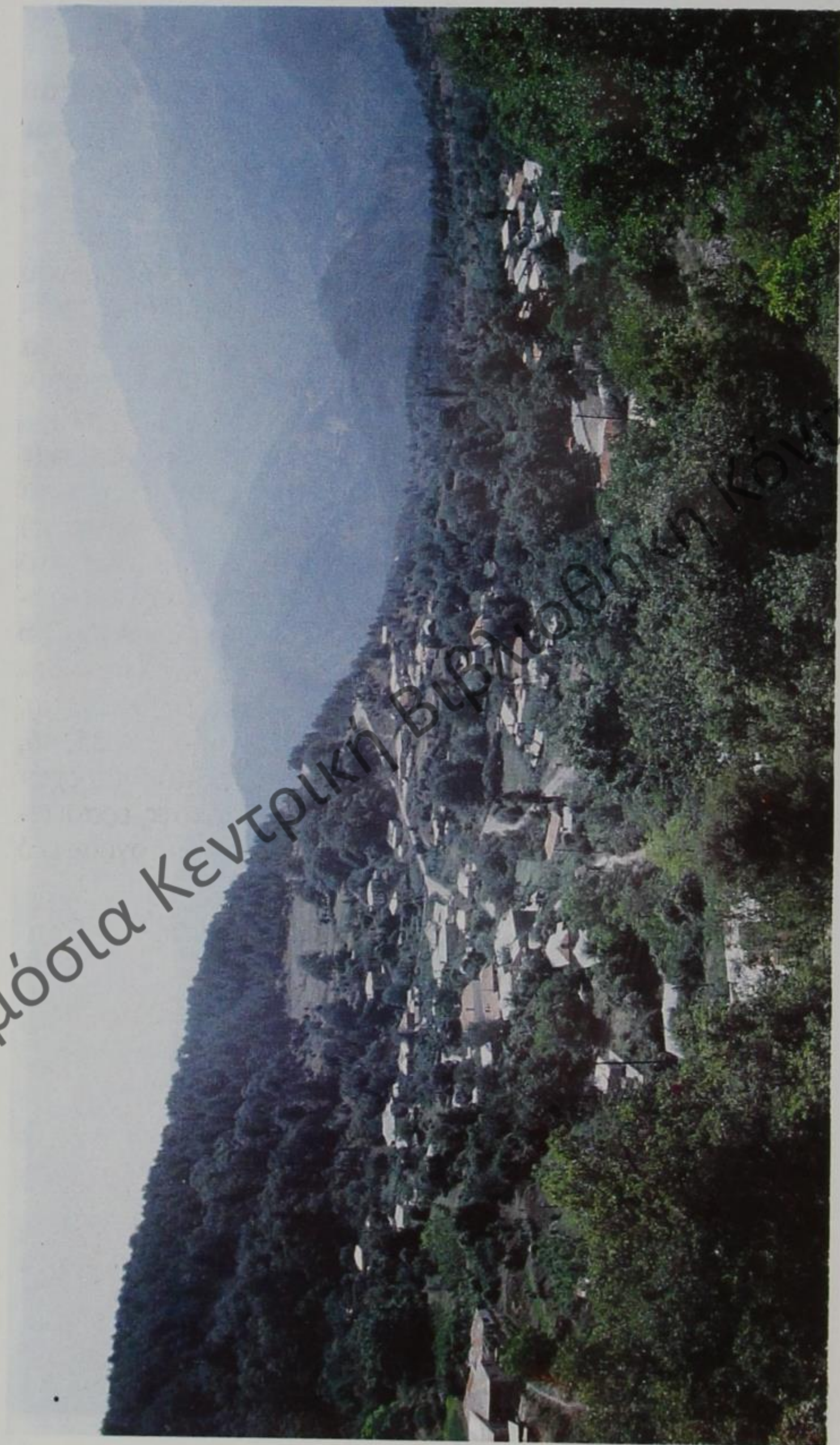
Για το Δ.Σ.
Ο Πρόεδρος

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΥΒΑΛΗΣ

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙΟΥ

ΕΛΤΑ.....	71201
Κοινοτικό Γραφείο, ΟΤΕ.....	71216
Καφενείο-ταβέρνα:	
Γρέντζιος Δημήτρης.....	71226
Καφεπαντοπωλεία:	
Γιαννούση Σουλτάνα.....	71257
Κουρτίνος Βασίλης.....	71258
Μουχοπούλου Μαριάνθη.....	71256
Πίσπας Δημήτρης.....	71225

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κοινοτήτων

2. Άποψη Παλαισελλίου
View of Paleoselli

PREFACE

With the conviction that we contribute to the promotion of this place found in the heart of Lakka of the Aoos River and surrounded by Smolikas and Tympe Mounts, and for a better acquaintance with it of those who visit it, greek tourists as well as foreigners, we have decided as the Board of the Cultural-Mountaineering and Athletic Society of Paleoselli "Saint Paraskevi" to accept the noble offer of this book with the sole obligation to spend the money received from it on the needs of the Cultural Centre of Paleoselli.

We thank a) Mrs Rodanthi Valera-Kounava, who had the initiative of the writing of this book and the supervision for it, b) Mrs Vasiliki Galani, who was responsible for its translation, c) Mr. George Papachristidis, Mr. Nikolaos Papachristidis, Mr. Christos and Sotiris Rouvalis, Mrs Despina Zdravou, Mrs Rodanthi Valera-Kounava, Mr. Evagelos Kotoulas, Mr. Nikolaos Mouzakis, Mr. Ilias Andreou, Mr. Apostolos Rammopoulos, who undertook the financial burden of its publication and d) for the photographs Mr. Lambros Raptis no 25, 40, 42, 50, Mr. Ioannis Capaios for cover and no 8, 35, 46, and Mr. Pantelis Kiritsis for the back cover and no 7, 30, which he nobly granted as well as all the amateur photographers who offered the rest of the photographic material.

For the Board
The President

CHRISTOS ROUVALIS

USEFUL PHONE NUMBERS

ELTA (Post offices).....	71201
Municipal office	71216
Telecommunication service	71216
Cafe-bar-tavern;	
Grendzios Dimitris.....	71226
Coffee-groceries;	
Giannusi Sultana.....	71257
Kurtinos Vasilis	71258
Muhopulu Marianthi	71256
Pispas Dimitris.....	71225

3. Ο Ξενώνας στην κεντρική πλατεία του χωριού
The guests' house at the central square of the village

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στους ορεινούς όγκους της Πίνδου και ειδικότερα στη Λάκκα Αώου το Παλαιοσέλλι αποτελεί εστία ενδιαφέροντος όχι μόνο σε πανελλαδικό αλλά και ευρωπαϊκό επίπεδο. Το ενδιαφέρον αυτό εντοπίζεται κυρίως σε τρεις παράγοντες: 1) στη μοναδικότητα του φυσικού πλούτου, γεγονός που επισημαίνει γενικότερα για την περιοχή ομάδα ερευνητών - επιστημόνων, στη μελέτη που εκπόνησε για λογαριασμό του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας, μετά από ανάθεση σ' αυτό από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, 2) στα μεγάλα ιστορικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν εκεί (1940-1945) και 3) στην ιδιαιτερότητα της επαρχίας, που συνίσταται στο γεγονός ότι η Κόνιτσα παίζει το ρόλο κεντρικού άξονα των 41 χωριών που την περιβάλλουν.

Το συνοπτικό αυτό βιβλίο είναι μια μικρή συμβολή στην ενημέρωση των ξένων που επισκέπτονται αυτόν τον τόπο και το έναυσμα της δημιουργίας ενός συγκεντρωτικού οδηγού όλης της επαρχίας Κόνιτσας.

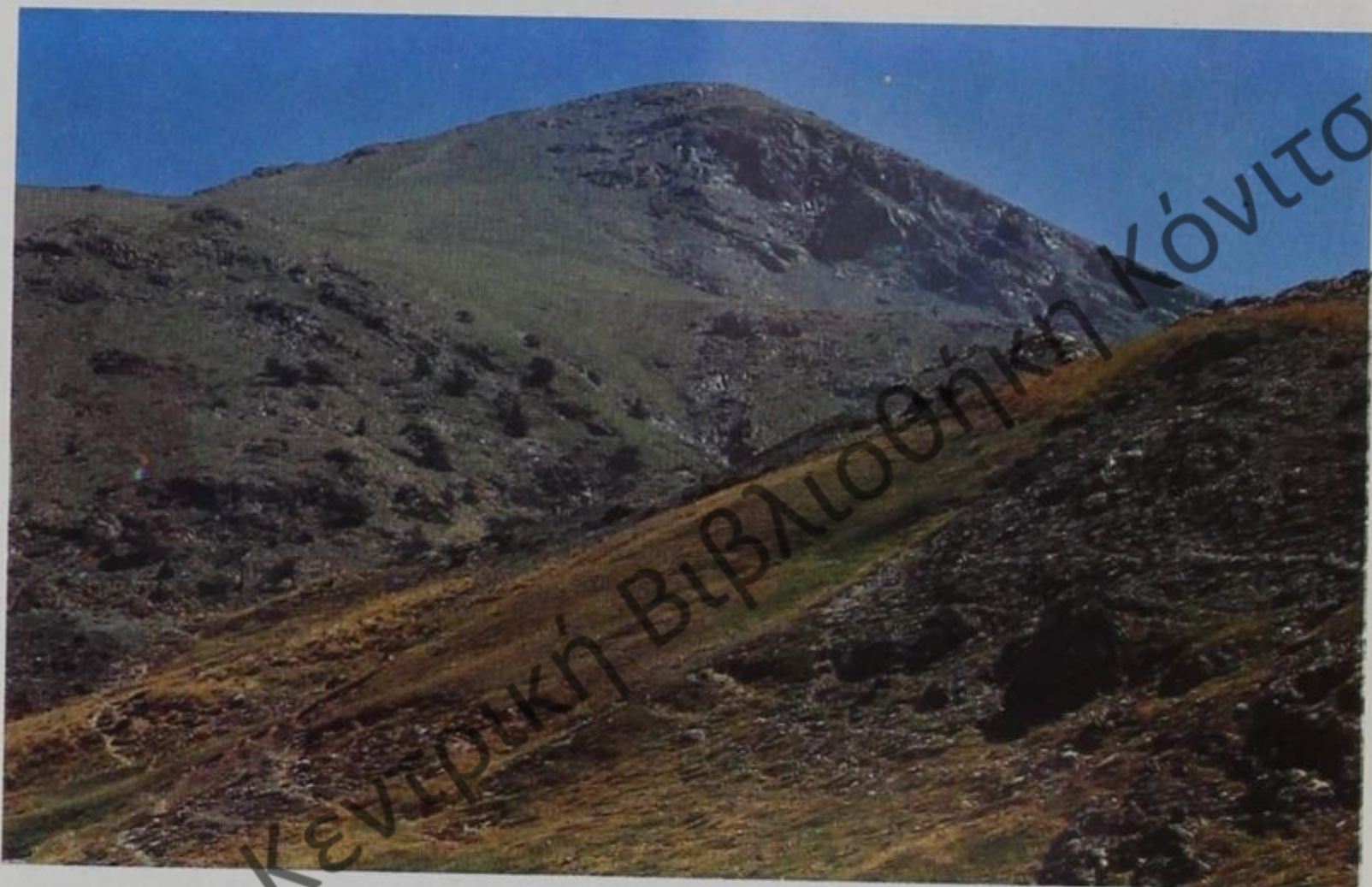
FOREWORD

In the mountains of Pindos and in Lakka of the Aaos river in particular, Paleoselli constitutes the focus of interest, not only on a greek but also on a European level. This interest is mainly due to three factors: 1) The uniqueness of its natural wealth, which is pointed out in the research carried out by a team of researchers-scientists for the Goulandri Museum of Natural History after commission by the Ministry of Environment, Space Planning and Public Constructions, 2) the significant historical events that took place there (1940-1945) and 3) the peculiarity of the province due to the fact that Konitsa plays the role of a central axis of the 41 villages that surround it.

This comprehensive book is a small contribution to the information of the foreigners that visit this place and, hopefully, the beginning for the creation of a comprehensive guide book of the whole province of Konitsa.

ΘΕΣΗ

Το Παλαιοσέλλι είναι χωριό του νομού Ιωαννίνων της επαρχίας Κόνιτσας. Κτισμένο αμφιθεατρικά, σε ύψος 1010-1110 μ., στις πλαγιές του ΣΜΟΛΙΚΑ, που είναι η ψηλότερη κορυφή της οροσειράς της Πίνδου, ύψους 2.637 μ., και η δεύτερη της Ελλάδας, ατενίζει την ψηλότερη κορυφή του όρους Τύμφη, τη Γκαμήλα, ύψους 2.497 μ.

4. Η κορυφή του Σμόλικα
The peak of Smolikas

Στους πρόποδες των δύο βουνών αλλά και μπροστά στην άγρια και γλυκιά ομορφιά του Παλαιοσελλίου ξετυλίγεται η χαράδρα του ΑΩΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ, γνωστή για το φυσικό κάλλος και τις ομορφιές της. Το δαιδαλώδες και η ορμητικότητα του ποταμού προσελκύουν πλήθος ξένων επισκεπτών, που έρχονται να απολαύσουν το Κανόε-Καγιάκ. Ο θαυμασμός διεγείρεται, καθώς ο Αώος αποτελεί ένα από τα μοναδικά μέρη της Ελλάδας που προσφέρεται για το άθλημα αυτό.

Στην αρχαιότητα λεγόταν Αίας ή Αράουα ή Αύος και οι κατοικούντες πέριξ αυτού κάτοικοι ονομάζονταν Παραναίοι. Με την επωνυμία "Αώοι" δωρικά φύλλα λάτρευαν κάποιες ηλιακές θεότητες.

LOCAL

Paleoselli is a village in the prefecture of Ioannina, in the country of Konitsa, spread amphitheatrically at a height of 1010-1110 meters on the selvages of the highest peak of the Pindos mountainrange, SMOLIKAS, looks out on mount Tymphe (or else Gamela, 2497 m height).

5. Τριγωνικό σημείο ΓΥΣ στην κορυφή του Σμόλικα.
Triangular point GAS at the peak of Smolikas

At the feet of Smolikas and Tymphe and in front of the wild and sweet beauty of Paleoselli unfolds the AOOS RIVER canyon which is well known for its beauty. The maze-like river is a point of attraction for many tourists who come to enjoy the water sports of canoeing and kayaking. Aaos is one of the very few rivers in Greece where one can enjoy these sports.

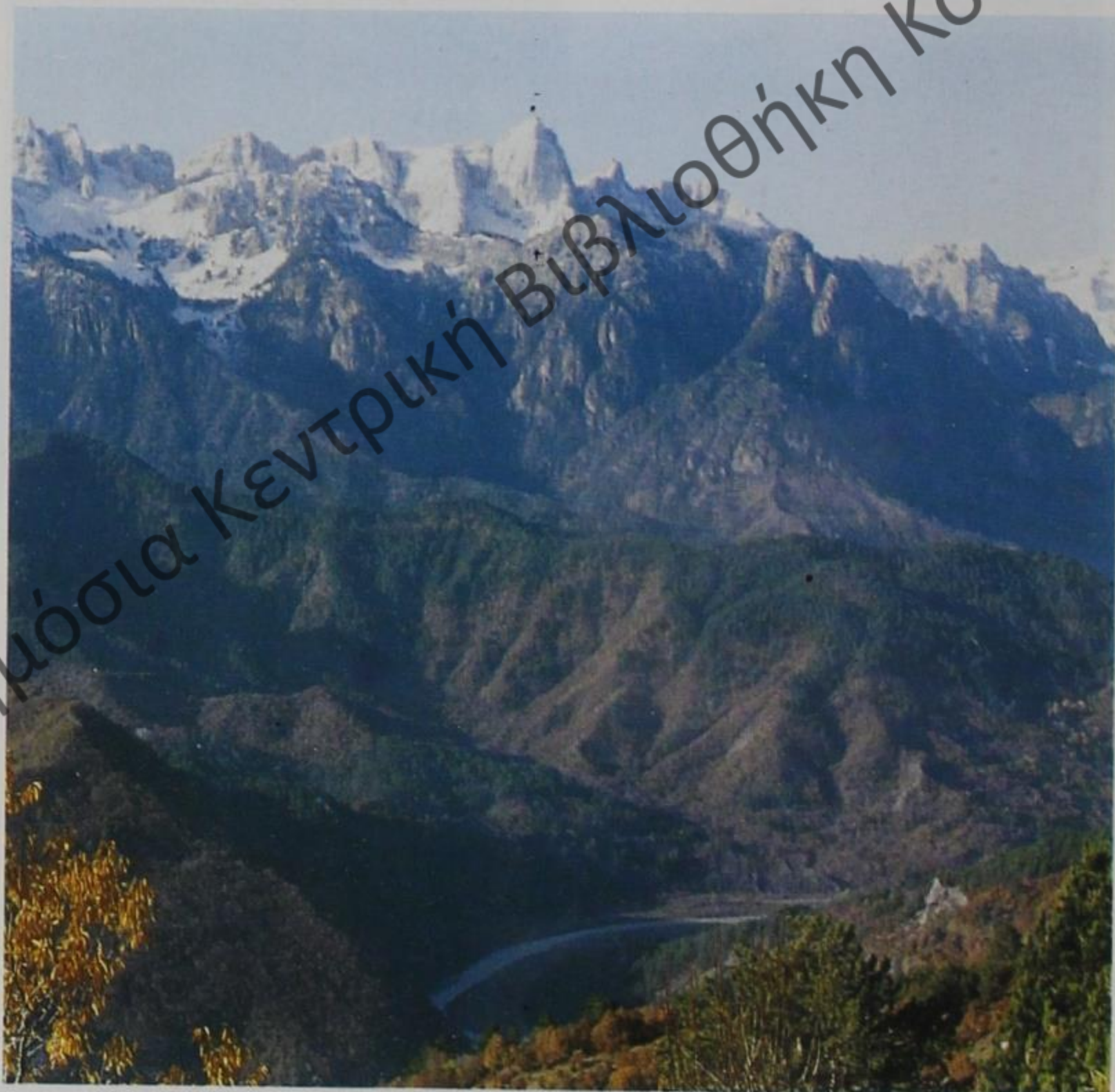
In ancient times the name of the river was Aeas or Arawa or Avos and those living nearby were called Paravaei. There, Doric tribes worshipped some solar divinities under the name Aoei.

During World War II, the Aaos river marked the history of the area as the bridge that connected Paleoselli to Vrissochori was destroyed by the greek army in their attempt to restrain the Italians. Thus, the Italian Fetreat began. The bridge was reconstructed in 1961. It was 74 meters long with a cement base but a wooden deck which made connection by car between the two villages impossible. In 1992, the bridge was reconstructed as a part of the roadway construction of the "25th provincial road" from Paleoselli to Vrissochori.

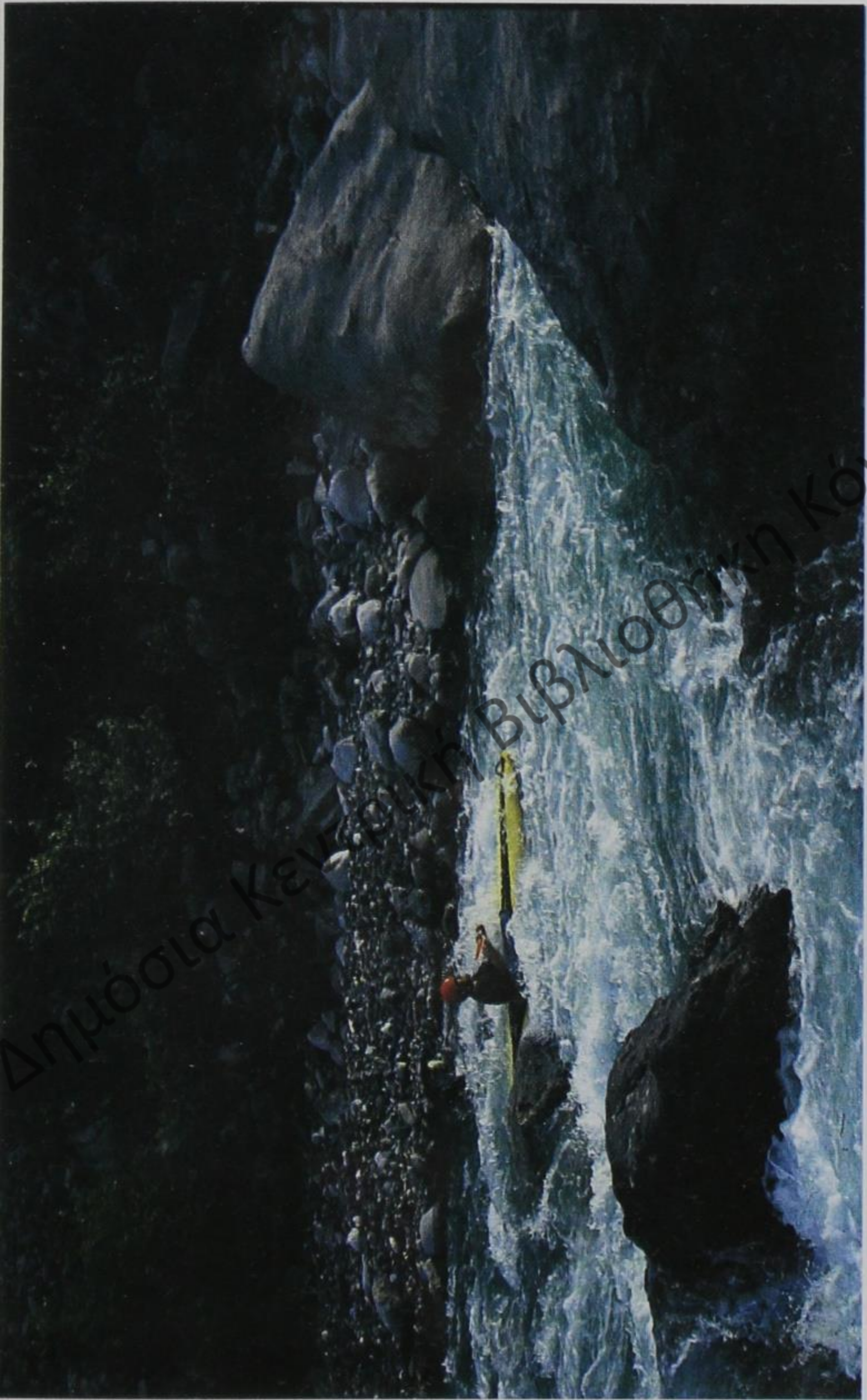
Thus, the Aaos is the point where history meets nature and leads the human spirit to inspiration in this charismatic land.

Ο Αώος ποταμός σημάδεψε την ιστορία του τόπου, γιατί το 1940 ο Ελληνικός στρατός, προκειμένου να αναχαιτίσει το πέρασμα των Ιταλών, κατέστρεψε τη γέφυρα του ποταμού που ενώνει το Παλαιοσέλλι με το Βρυσχώρι και έτσι άρχισε η υποχώρησή τους. Το 1961 η γέφυρα κατασκευάστηκε εκ νέου με καινούργιες προδιαγραφές και μήκος 74 μέτρα. Είχε ξύλινο κατάστρωμα με τσιμεντένιες βάσεις. Το 1992 επισκευάστηκε στα πλαίσια της κατασκευής της 25ης επαρχιακής οδού Παλαιοσελλίου - Βρυσχωρίου.

Ιστορία και φύση, λοιπόν, ενώνονται στον Αώο ποταμό για να οδηγήσουν τον ανθρώπινο νου στην έκσταση του μεγαλείου του χαρισματικού αυτού τόπου.

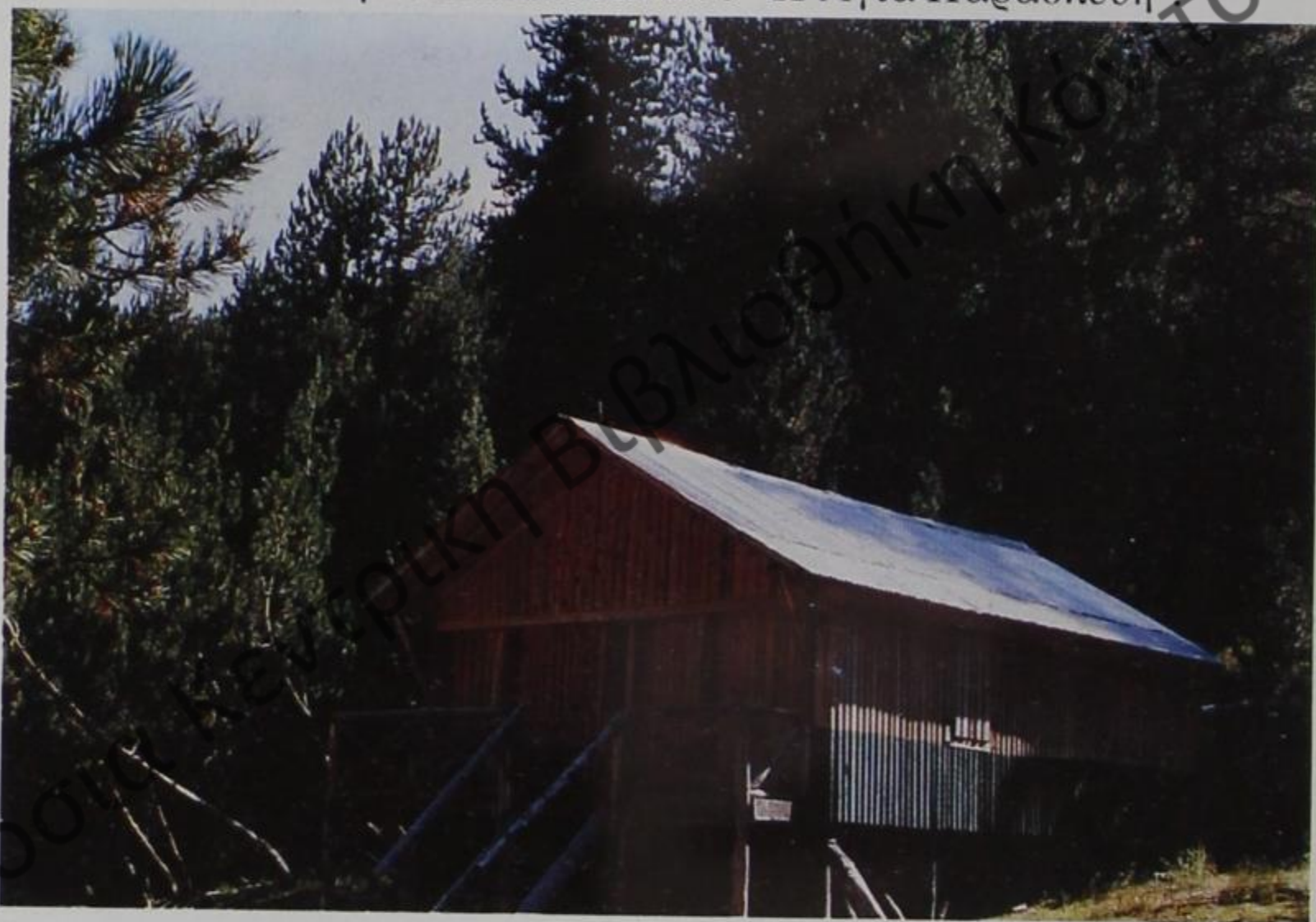

6. Ο Αώος ποταμός στους πρόποδες της Τύμφης και του Σμόλικα
The Aós river in the feet of Tymphi and of Smolikas

7. Ποταμός Αώος, διαδρομή Κανόε
The Aeos river, rute Canoe

Πηγαίνοντας για το Σμόλικα, με αφετηρία το Παλαιοσέλλι, στο μέσον της διαδρομής και σε ύψος 1600 μέτρων, μέσα από σκιερά δρομάκια και πλαγιές, ξεχωριστή νότα ανάπαυσης χαρίζει στους ορειβάτες το ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ. Είναι κτισμένο σε μια μαγευτική τοποθεσία, πλούσια σε φυτική βλάστηση, όπου κυριαρχούν η λευκόδερμος και η μαύρη πεύκη (*Pinus leucodermis*, *Pinus nigra*), καθώς και πηγαία τρεχούμενα νερά. Επισκέπτες όχι μόνο από την Ελλάδα αλλά και από όλη την Ευρώπη συχνά απολαμβάνουν τη μαγεία αυτού του τόπου. Το καταφύγιο (1984-1985) είναι δημιούργημα του Εκπολιτιστικού-Ορειβατικού-Αθλητικού και Εξωραϊστικού Συλλόγου Παλαιοσελλίου "Η Αγία Παρασκευή".

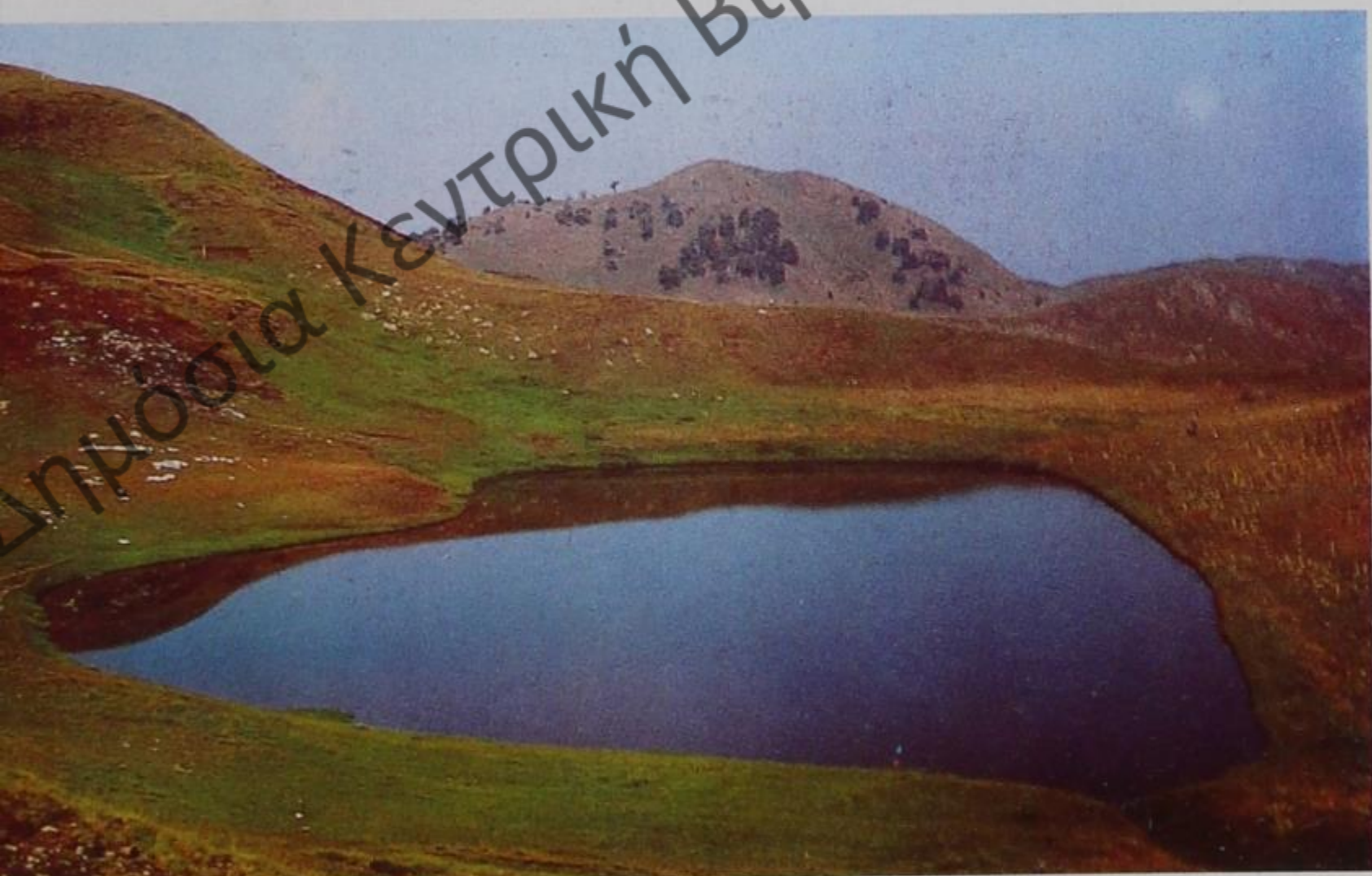

8. Καταφύγιο Σμόλικα
The shelter of Smolikas

On the way from Paleoselli to Smolikas, the hiker passes through shadowy paths and slopes and half-way to the peak (1.600 meters high) they have the chance to rest at the SHELTER. It is built at a magnificent location with rich foliage and with white pines (*Pinus leucodermis*, *Pinus nigra*) and running streams of fresh spring water. Visitors from Greece as well as from all over Europe come to enjoy the beauty of this place. The shelter (1984-1985) was made at the expenses of Paleoselli's society "Saint Paraskevi".

Συνεχίζοντας τη διαδρομή, σε απόσταση 500 μέτρων, πιο χαμηλά από την κορυφή του Σμόλικα, σε ένα οροπέδιο της ΒΔ πλευράς, βρίσκεται η ΔΡΑΚΟΛΙΜΝΗ, απαράμιλλη για την ομορφιά της και γνωστή από τους μυθικούς χρόνους. Είναι η μία από τις τρεις Δρακολίμνες της οροσειράς της Πίνδου. Έχει μήκος 120 μέτρα, πλάτος 80 και δημιουργεί την εντύπωση ότι προσεγγίζει το σχήμα καρδιάς. Μέσα στη λίμνη διαβιούν αμφίβια που ονομάζονται Τρίτονες (*Triturus* sp) και το μήκος τους φθάνει έως 20 εκ.

Σύμφωνα με δοξασίες, οι Δρακολίμνες πήραν το όνομά τους από δράκους που ζούσαν εκεί. Μάλιστα, λέγεται ότι ο δράκος της παραπάνω λίμνης, που βρίσκεται στο Σμόλικα, έριχνε πελώριους κορμούς δένδρων στο δράκο της Δρακολίμνης του απέναντι όρους Τύμφη (Γκαμήλα), ενώ ο δεύτερος έριχνε στον πρώτο τεράστιους λίθους. Έτσι εξηγείται και το γεγονός ότι στους πυθμένες των δύο Δρακολιμνών βρέθηκαν αντίστοιχα, στις μιας κορμοί δένδρων, ενώ περίξ το έδαφος είναι πετρώδες, και στον πυθμένα της άλλης ογκόλιθοι, ενώ περιβάλλεται από δασώδες ομαλό έδαφος. Αυτή η πλούσια μυθολογία στο σημείο αυτό αγκαλιάζει και τα φυσικά όρια του Παλαιοσελλίου.

9. Δρακολίμνη Σμόλικα
Drakolimni lake on Mt Smolikas

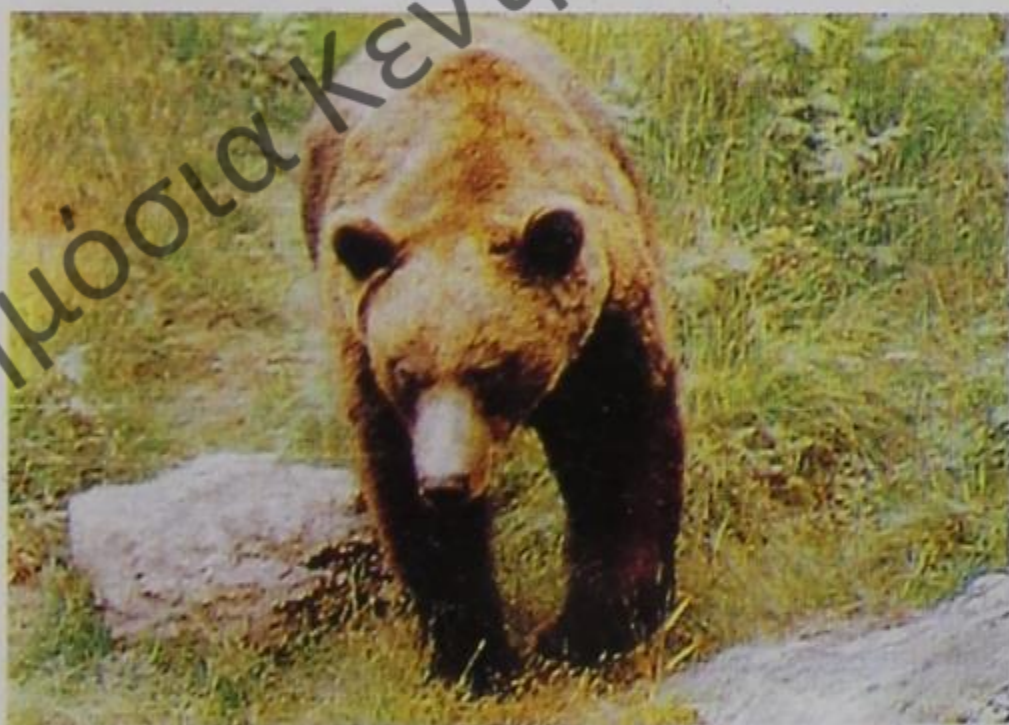
10. Αμφίβια στη Δρακολίμνη, Τρίτονες
Acquatics in the lake Drakolimni, Tritones

Five hundred meters lower than the peak of the Smolikas mountain in a plateau of the northwest side, one finds DRAKOLIMNI (Dragon Lake) with its unrivalled beauty. Drakolimni has been known since the times of mythology. This is one of the three Drakolimnis of the Pindos mountain range. It is 120 meters long and 80 meters wide. Its shape, although not symmetrical, approximates the shape of a heart. In the lake live acquatics. Their scientific name is Tritones and their length may reach the 20 cm.

According to the local legends, the lake was named after the dragon that lived in it and used to throw tree trunks to the dragon of the Dracolimni of Tymphe mountain. The latter used to throw immense rocks to the former. This explains the fact that tree trunks were found in the Dracolimni of Tymphe and the earth around there is rocky while large blocks of stones were found in the Smolikas lake which is surrounded with forests. This rich mythology embraces the borders of Paleoselli as well.

Τέλος, σε όλη την περιοχή, από τον Αώο ποταμό ως την κορυφή του Σμόλικα και την απέναντί της, της Τύμφης (Γκαμήλα), συναντά κανείς ζωτικά στοιχεία φυσικού πλούτου με μοναδικότητα στον εθνικό και ευρωπαϊκό χώρο.

11. Αετός στο Παλαιοσέλλι
Eagle at Paleoselli

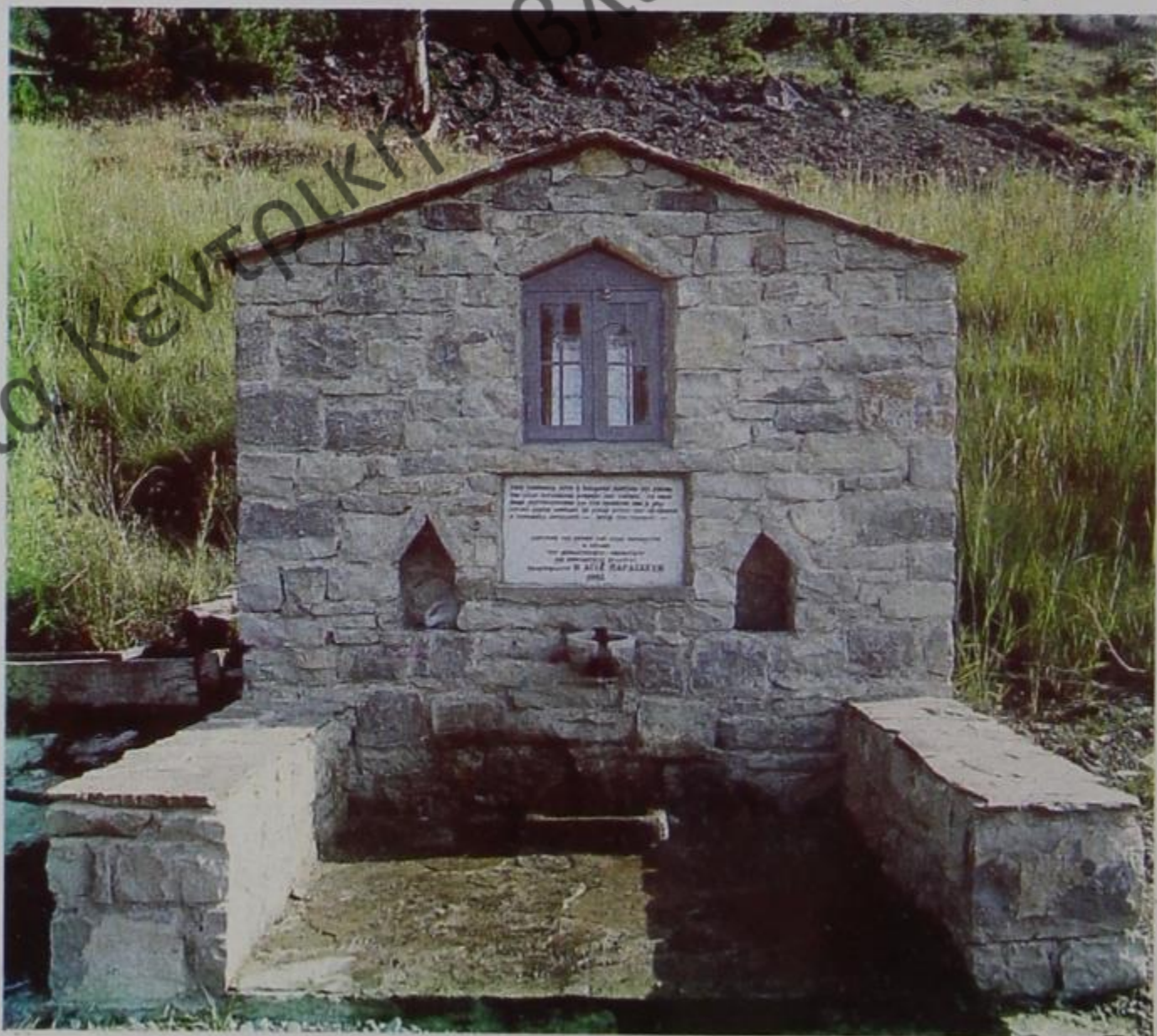

12. Αρκούδα της Πίνδου
Ursus arctos of Pindos

In all the area from the Aaos river to the peak of mount Smolikas and the peak of mount Tymphe (Gamela) one meets vital elements of natural wealth, unique in the national and european region.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Η τοποθεσία ΒΡΥΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΟΥ είναι η πλέον άρρηκτα συνδεδεμένη με τη θρησκεία και την ιστορία του Παλαιοσελλίου. Γιατί παράδοση, που έγινε θρησκευτικός θεματοφύλακας των κατοίκων του Παλαιοσελλίου, μαρτυρά ότι εικόνα της Αγίας Παρασκευής του χωριού, που είχε παραληφθεί από τους Κερασοβίτες, επειδή είχαν ομώνυμο ναό, δυσαρεστημένη, έφυγε από το χωριό τους και επαναπατρίστηκε στο Παλαιοσέλλι, όπου και εγκαταστάθηκε επάνω σε μία κρανιά, πίσω από τη σημερινή εκκλησία. Επανειλημμένες προσπάθειες των Κερασοβιτών να την επαναφέρουν στο χωριό τους απέβαιναν άκαρπες, διότι η εικόνα επέστρεφε στη γενέτειρά της. Στην τελευταία τους προσπάθεια και κατά τη διάρκεια φιλονικίας μεταξύ Παλαιοσελλιτών και Κερασοβιτών, επειδή ταυτόχρονα το βάρος της εικόνας καθιστούσε αδύνατη τη μεταφορά της, η εικόνα βλήθηκε από Τούρκο, που είχε οριστεί να ακολουθεί τη συνοδεία. Το όπλο όμως εξερράγη και τον

13. "Βρύση του Τούρκου"
"Vrissi of the Turk"

RELIGION

The location named VRISI OF THE TURK is the most closely related with the religion and history of Paleoselli. The oral tradition that became the religious depository of the village proclaims that the icon of Saint Paraskevi that the inhabitants of Kerasovo had taken in order to put it in their church of Saint Paraskevi had been dissatisfied and left the village of Kerasovo and returned to Paleoselli. It placed itself on a cornel tree in front of which a church was later built. The inhabitants of Kerasovo tried in vain to bring the icon back to their village because it would return to Paleoselli. During the last attempt to take the icon to Kerasovo, a Turk shot the icon because it was too heavy to be transported, but his gun exploded and killed the Turk while the icon was in no way damaged. The incident took place at the location named "Varko" which was there-after called "Vrisi of the Turk". The inhabitants of Paleoselli were then invited to take the icon back to their village where it has stayed eversince. It is made of gold and silver and is dated-between the years 1000-1100. To honor the icon, a church dedicated to Saint Paraskevi was built in 1864.

SAINT PARASKEVI. Two other churches preexisted in the location where Saint Paraskevi is situated today. Those were the churches of Saint Nikolaos and the church of the Holy Virgin Mary in honor and worship of Virgin Mary. There was a three day festival beginning on the 15th of August which is still practised annually. Near these two churches, there is a chapel dedicated to Saint Paraskevi.

Initially, they had decided to have the church of the Holy Virgin Mary rebuilt in that location. For that purpose, they established a committee to collect the money for the construction of the church. Later, that decision was changed and then they had the church of Saint Paraskevi built instead of the church of Virgin Mary. Nevertheless, a small shrine was built at the location named "Sourpassa" in memory of the old church.

The church of Saint Paraskevi is Vasilikon Architecture and was built in 1864. The founder of the church was a Monk of Holy Orders, Ioakeim. His wordly name was Papahadjis. He travelled to Russia, Romania, Jerusalem, Istambul and other places in order to

εφόνευσε, ενώ η Αγία εικόνα έμεινε ανέπαφη. Το γεγονός αυτό μαρτυρά και την επωνυμία της τοποθεσίας "Βρύση του Τούρκου". Ευθύς αμέσως οι Παλαιοσελλίτες παρέλαβαν την εικόνα, που είναι από ασήμι και χρονολογείται μεταξύ των ετών 1000-1100, και την εγκατέστησαν οριστικά στο Παλαιοσέλλι. Εκεί, κτίστηκε το 1864 στη μνήμη της Αγίας Παρασκευής ο σημερινός ομώνυμος ναός.

14. Εορτή της Αγίας Παρασκευής
The feast of Saint Paraskevi

ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ. Κοντά στη θέση που βρίσκεται σήμερα η εκκλησία της Αγίας Παρασκευής προϋπήρξαν άλλες δύο, του Αγίου Νικολάου και αργότερα της Παναγίας. Προς τιμήν της Παναγίας είχε καθιερωθεί και το τριήμερο πανηγύρι το Δεκαπενταύγουστο, που γίνεται και στις μέρες μας. Στη θέση που βρίσκεται σήμερα η εκκλησία της Αγίας Παρασκευής προϋπήρχε ένα εκκλησάκι της Παναγίας.

Αρχικά είχε αποφασιστεί να κτιστεί εκεί εκ νέου ο ναός της Παναγίας και για το σκοπό αυτό είχε συγκροτηθεί ερανική επιτροπή. Όμως, αντί γι' αυτόν, τελικά αποφασίστηκε η ανέγερση του ναού της Αγίας Παρασκευής, ενώ στη μνήμη της παλαιάς εκκλησίας της Παναγίας κτίστηκε ένα εικονοστάσι πάνω από την τοποθεσία "Σουρπάσα".

Η Αγία Παρασκευή είναι Βασιλικού ρυθμού και ιδρύθηκε από τον Ιερομόναχο Ιωακείμ, που το κοσμικό του όνομα ήταν Ιωακείμ Παπαχατζής. Για να συγκεντρώσει χρήματα για την ανέγερση της εκκλησίας έφτασε ως την Οδησό της Ρωσίας, τη Ρουμανία, τα Ιεροσόλυμα, την Κωνσταντινούπολη και αλλού. Προς τιμήν του, μπαίνοντας στην εκκλησία, στο αριστερό μέρος της βορινής πλευράς του κυρίως ναού υπάρχει τοιχογραφία, όπου εικονίζονται: στη μέση ο Ιερομόναχος Ιωακείμ, στα αριστερά του ο όσιος Ιωαννίκιος και δεξιά η Αγία Παρασκευή. Η τοιχογραφία παριστάνει τον Ιερομόναχο να απλώνει το χέρι και να ζητάει βοήθεια. Σημαντικό όμως ήταν και το έμπρακτο ενδιαφέρον των κατοίκων του χωριού για την ίδρυσή της, γιατί, εκτός από τη χρηματική ενίσχυσή τους εξασφάλιζαν και την καθημερινή τροφή των μαστόρων.

Οι δημιουργοί του τέμπλου της εκκλησίας παραμένουν άγνωστοι. Πολλοί υποστηρίζουν ότι το επιμελήθηκαν Βούλγαροι, ενώ άλλοι αποδίδουν το κομψοτέχνημα αυτό σε καλλιτέχνες Χιονιάδιδες. Πάνω από την Ωραία Πύλη διακρίνεται ο Σταυρός και ο Μυστικός Δείπνος. Όλα τα γλυπτά είναι παραστάσεις της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης. Προπολεμικά ο Επίσκοπος της Μητροπόλεως Ιωαννίνων Σπυρίδων Βλάχος, που λειτουργούσε στο χωριό σε διάφορες περιστάσεις, προσπάθησε να πείσει τους Παλαιοσελλίτες να μεταφέρουν το Τέμπλο της αντί δύο χιλιάδων πεντακοσίων χρυσών λιρών στη Μητρόπολη Ιωαννίνων. Το χωριό δε δέχτηκε αυτήν την ανταλλαγή.

Άξια θαυμασμού είναι και η πλάκα της Αγίας Τράπεζας. Είναι τόσο μεγάλη που χρειάστηκαν τριάντα πέντε εναλλασσόμενα άτομα να τη μεταφέρουν από τον Αώο ποταμό. Τη μετέφεραν συνοδεία μουσικών οργάνων.

15. Εκκλησία της Αγίας Παρασκευής
The church of Saint Paraskevi

collect money for the construction of the church. For that reason, the fresco opposite the main entrance of the church represents the Monk with his hand extended begging for help. In this depiction, the monk held in his left hand an icon of Holy Ioanikos and on his right

Άξιο λόγου είναι το γεγονός ότι το έτος 1901, το κουβούκλιο της εκκλησίας, μπρος στα έντρομα μάτια πέντε ιερέων (συλλειτουργούσαν τότε στο χωριό), που μόλις είχαν αποχωρήσει από αυτό και κάθονταν απέναντι, απότομα σωριάστηκε. Μετά από δύο χρόνια το κουβούκλιο επισκευάστηκε εκ νέου ενισχυμένο. Οι κολόνες είναι φτιαγμένες από τρεις ατόφιας πέτρας η κάθε μία. Στη δεξιά κολόνα, στη μεσαία πέτρα, υπήρχε μια ανάγλυφη επιγραφή σκαλιστή με την ημερομηνία της ανακατασκευής. Οι έξι

16. Ανάγλυφη επιγραφή στη δεξιά κολόνα
Inscription on the right pillar

hand the icon of Saint Paraskevi. It is worth noting that the inhabitants of the village showed their interest in the establishment of the church by offering help and by feeding the workers.

The names of the makers of the iconostasis of the church have never been known. Some argue that it was made by Bulgarians while others attribute this piece of art to the Chionatides artists. Over the gate of the temple in the church, one can see the Cross and the Last Supper. All the sculptures are representations from the Old and New Testament. Before World War II, the bishop of the metropolis of Ioannina, Spiridon Vlachos, tried to convince the people of Paleoselli to allow the moving of the iconostasis to the Cathedral of Ioannina for 2.500 gold coins. The villagers rejected this transaction. The slab of the Altar is also worth noting. It is so big that it needed thirty five alternating men to carry it from the Aaos river to the village. A band was accompanying the slab while it was being transported.

Another event also worth noting is that in 1901 after the vespers the canopy of the church collapsed. The five priests who had just finished the service and were leaving the village were at a place opposite the canopy when they watched the canopy collapse. Two years later the canopy was reinforced and repaired. Each of the pillars that support it are made of solid stone. On the right pillar, on the middle stone, there was an inscription of the date of the reconstruction. The frescos had also fallen down but the great iconographer of the village Lazaros Moustakas reproduced them again in 1960.

The archeological society has characterized the church of Saint Paraskevi as a monument that has to be preserved. In the centenary hundredth anniversary of the establishment of the church, the icon of the saint was shown in religious procession in the village.

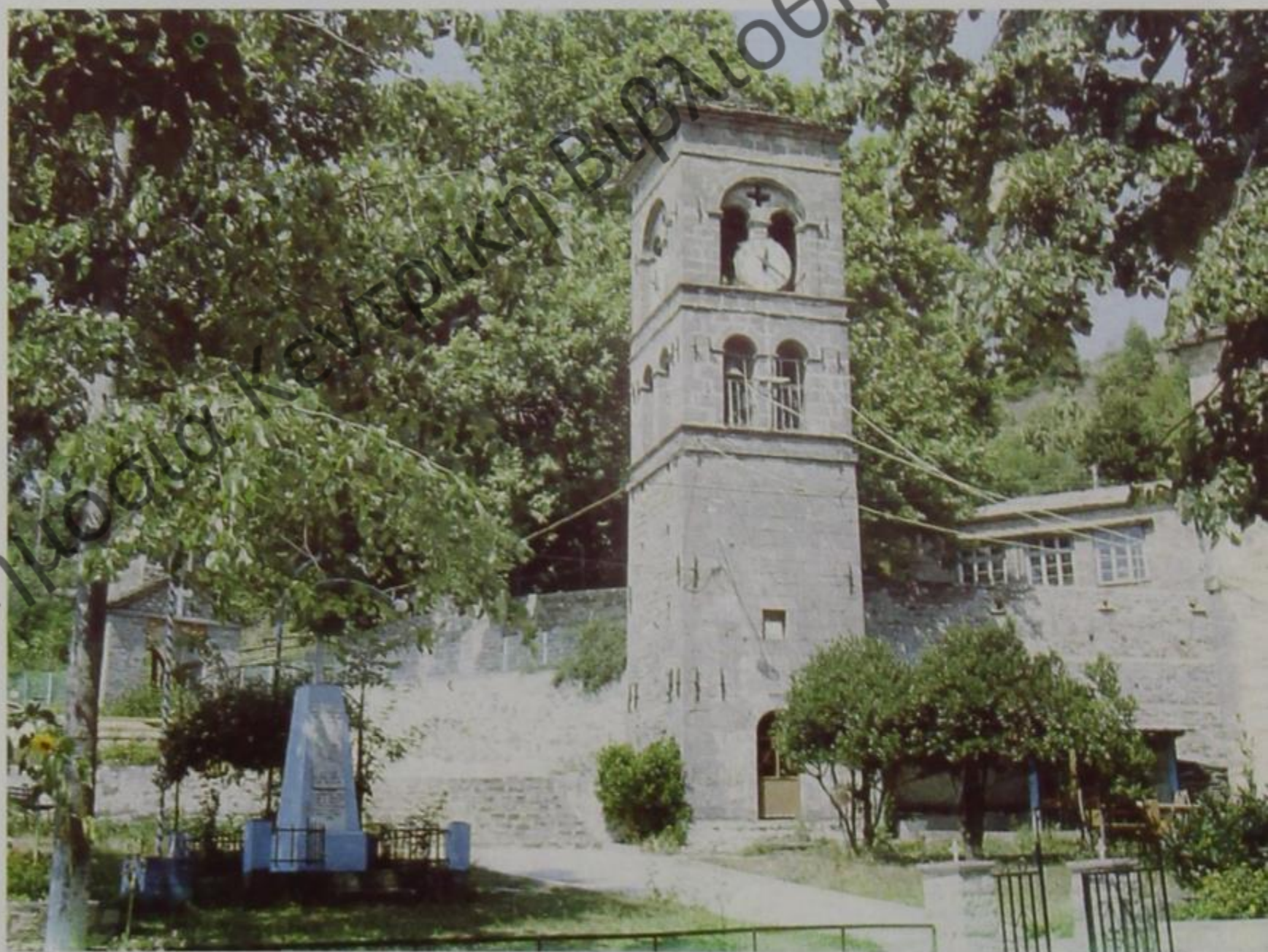
The imposing BELFRY of the church is another piece of art. Its construction started in 1909 and finished in 1912. Women of Paleoselli carried the stone that was transported for the construction of the belfry from Saint Athanasios of Elefthero. In the Mitropolis of Konitsa there are files containing the complaints of the villagers about the stone.

Both the exterior and the interior of the belfry have been

τοιχογραφίες στη δεξιά αψίδα είχαν καταστραφεί και αυτές, αλλά τη δεκαετία του 60 τις φιλοτέχνησε εκ νέου ο αγιογράφος του χωριού Λάζαρος Μουστάκας.

Η εκκλησία της Αγίας Παρασκευής έχει χαρακτηριστεί από την Αρχαιολογική Υπηρεσία διατηρητέο μνημείο (υπ. αριθμ. 3224738-23-89 ΥΠΠΟ). Στα εκατό χρόνια από την ίδρυσή της έγινε λιτανεία στο χωριό.

Εξαιρετικό έργο τέχνης θεωρείται και το επιβλητικό ΚΩΔΩΝΟΣΤΑΣΙΟ του ναού. Η κατασκευή του άρχισε το έτος 1909 και τελείωσε το 1912. Την πέτρα με την οποία κτίστηκε τη μετέφεραν γυναίκες Παλαιοσελλίτισσες φορτωμένες από τον Άγιο Αθανάσιο του Ελευθέρου. Στη Μητρόπολη Κονίτισης υπάρχουν αρχεία όπου οι Ελευθεριώτες διαμαρτύρονταν για την πέτρα.

17. Το κωδωνοστάσιο της Αγίας Παρασκευής
The belery of Saint Paraskevi

modified from time to time. Despite that, specialists have recognized it as original.

On the right side of the church there is the SHRINE OF SAINT KOSMAS where he taught and catechized the people when he passed through the village in 1776 or 1777.

OTHER CHURCHES AND MONASTERIES. There is also another church in the village; the church of Saint Nikolaos. During that period of time, the ossuary of the village was there. The ceilings of the church were covered with stalactites up to thirty or forty centimeters long. There were no stalagmites. The frescos of that church were reproduced by the ever remembered Lazarus Moustakas.

Today, the chapel of Saint Demitrios is considered the border of the village. Five more country chapels located in different magnificent locations surround the beautiful village. Each one of them has its own history and is part of the tradition of the village.

The chapel of Prophet Ilias was built in 700. Its frescos were destroyed when the church was restored. The graves that are found there are of great archeological interest. The rest of the chapels are Saint Athanasios, Saint Antonios, Saint Georgios and the Metamorphosis of the Savior at an altitude of 1.500 m. All of these churches are surrounded by beautiful scenery and create unique feelings to the pilgrims coming to these churches. The church of John the Baptist near Saint Demitrios has not been preserved.

In the border between Eleftheron and Paleoselli in the location named "Paleomonastero" there was the monastery of Saint Georgios in the jurisdiction of Paleoselli. There, according to the legends, three barrels were buried: The first one was said to be full of jewelry that symbolized the wealth of the monastery. The second that contained gunpowder was stored in the monastery showing that artillery was stored there and the last one is said to have contained snakes to show that the monastery was a place of meeting for the rebels fighting against the Turks. Unfortunately, this monastery was pillaged repeatedly and it is not preserved.

It is possible that the building in the center of the village that now belongs to a church, where a coffee shop, small parish library and a storage place are found, was also a monastery.

In the periphery of Paleoselli there are 32 shrines today.

Από την αρχική μορφή του κωδωνοστασίου έχει κατά καιρούς τροποποιηθεί τόσο το εξωτερικό του όσο και το εσωτερικό. Καλλιτέχνες και ειδικοί τεχνικοί το έχουν χαρακτηρίσει ως πρότυπο.

Δεξιά της εκκλησίας υπάρχει το ΕΙΚΟΝΟΣΤΑΣΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΟΣΜΑ, που στο διάβα του (1776 ή 1777) δίδαξε και κατήχησε τον κόσμο.

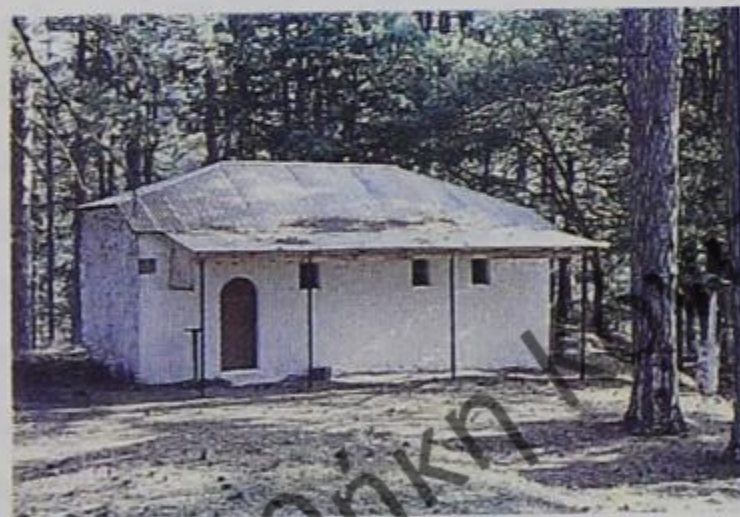
ΑΛΛΕΣ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ Εκτός του ναού της Αγίας Παρασκευής, υπάρχει μέσα στον οικισμό και η εκκλησία του Αγίου Νικολάου. Εκεί παλαιότερα υπήρχε το οστεοφυλάκιο του χωριού, του οποίου την οροφή κάλυπταν σταλακτίτες μήκους τριάντα έως σαράντα πόντων, ενώ σταλαγμίτες δεν υπήρχαν. Τις αγιογραφίες του ναού αυτού έχει επιμεληθεί εξ ολοκλήρου ο αείμνηστος Λάζαρος Μουστάκας.

Όριο του οικισμού του Παλαιοσελλίου θεωρείται σήμερα το εκκλησάκι του Αγίου Δημητρίου. Άλλα πέντε εξωκλήσια περιβάλλουν σε διαφορετικές μαγευτικές τοποθεσίες το πανέμορφο χωριό. Το κάθε εκκλησάκι, φορέας της παράδοσης του χωριού, έχει τη δική του ιστορία.

Η εκκλησία του προφήτη Ηλία κτίστηκε το 700. Είχε τοιχογραφίες αλλά, όταν ανακαινίστηκε, δεν πάρθηκαν μέτρα για τη συντήρησή τους και τελικά αυτές καλύφθηκαν κατά τις εργασίες της ανακαίνισης. Μεγάλο ενδιαφέρον για την Αρχαιολογική Υπηρεσία δημιουργεί η ύπαρξη τάφων. Τα υπόλοιπα εξωκλήσια είναι: ο Άγιος Αθανάσιος, ο Άγιος Αντώνιος, ο Άγιος Γεώργιος και η Μεταμόρφωση του Σωτήρα:

Όλα βρίσκονται σε μαγευτικές τοποθεσίες και δημιουργούν μοναδικές εμπειρίες στον επισκέπτη προσκυνητή. Το εκκλησάκι της Γέννησης του Ιωάννου του Προδρόμου κοντά στον Άγιο Δημήτριο σήμερα δε σώζεται.

Στα σύνορα μεταξύ Ελευθέρου και Παλαιοσελλίου, στη θέση "Παληομονάστηρο", υπήρχε ένα μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου στη δικαιοδοσία του δεύτερου. Παράδοση μαρτυρά ότι εκεί ήταν θαμμένα τρία βαρέλια: το ένα με χρυσαφικά, που συμβολίζει ότι το μοναστήρι ήταν πλούσιο, το δεύτερο με μπαρούτι, ότι χρησίμευε και ως αποθήκη πολεμικού υλικού, και το τρίτο με φίδια, ότι ήταν έδρα συγκεντρώσεως επαναστατών κατά του Τούρκου κατακτητή. Το μοναστήρι αυτό, δυστυχώς, κατ'επανάληψη λεηλατήθηκε και τελικά καταστράφηκε.

18-24. Άλλες εκκλησίες και εξωκλήσια του Παλαιοσελλίου
Ather churches and chapels
of Paleoselli

Στο κέντρο του χωριού υπήρχε εκκλησιαστικό ακίνητο (μετόχι), που στη συνέχεια περιήλθε στη δικαιοδοσία της κεντρικής εκκλησίας, όπου σήμερα στεγάζεται καφενείο, υποτυπώδης ενοριακή βιβλιοθήκη, αποθήκη κτλ.

Ακόμη, στην περιφέρεια Παλαιοσελλίου υπάρχουν σήμερα 32 εικονοστάσια.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Η ονομασία του Παλαιοσελλίου προέρχεται από τους αρχαίους Σελλούς, τους αρχαιότερους κατοίκους της επαρχίας Δωδώνης, η οποία τότε έφτανε ως την Ιλλυρία. Στο αρχείο της κοινότητας υπάρχει έγγραφο του Υπουργείου, όπου υποδεικνύεται η σωστή γραφή της ονομασίας του χωριού Παλαιοσέλλι με δύο λ.

Ο Ησίοδος και ο Όμηρος αναφέρουν ότι οι Σελλοί βρήκαν καταφύγιο κοντά στους Τυμφαίους κτηνοτρόφους. Μεταγενέστερες μαρτυρίες ιστορικών συγκλίνουν σε μια κοινή διαπίστωση: ότι οι κάτοικοι αυτής της περιοχής ήταν Έλληνες και ότι κοντά στους Τυμφαίους, εκτός από τους Σελλούς, εγκαταστάθηκαν και άλλες φυλές, όπως οι Λυγγιστές κοντά στα Άρματα, οι Φρέστες κοντά στις Πάδες κτλ. Όλες τους υποδουλώθηκαν στους Μακεδόνες και κατόπιν στους Ρωμαίους. Οι Μακεδόνες, και ειδικότερα ο Φίλιππος, για να διαφυλάξουν τη Λάκκα Αώου και να διατηρήσουν ελεύθερη την κυκλοφορία στον αιχένα της κορυφογραμμής "Σουσνίτσα", εγκατέστησαν προφυλάκες με πιθανή έδρα το Παλαιοσέλλι. Έτσι φυλαγόταν η ημιονική οδός Κόνιτσα-Δίστρατο-Γρεβενά. Αλλά και οι Ρωμαίοι είχαν εγκαταστήσει σε διάφορα σημεία Έλληνες φύλακες για τη φύλαξη συνόρων, διαβάσεων, στενωπών κτλ., που λέγονταν οροφύλακες. Αυτοί, ως υπάλληλοι του Ρωμαϊκού κράτους, ήταν υποχρεωμένοι να μάθουν τη Λατινική γλώσσα. Από την υποχρεωτική αυτή εκμάθηση και γενικότερα από τη Ρωμαϊκή κυριαρχία δημιουργήθηκε μια νέα τοπική διάλεκτος, η βλάχικη, και οι ομιλούντες αυτήν ονομάστηκαν Ελληνόβλαχοι. Γι' αυτό και οι κάτοικοι του Παλαιοσελλίου είναι δίγλωσσοι. Η τοπική αυτή διάλεκτος (βλάχικη) αποτελούνταν από δισύλλαβες λέξεις και διασώθηκε μόνο με τον προφορικό λόγο, μιας και δεν υπήρχαν οι κατάλληλες συνθήκες για την ανάπτυξη του γραπτού λόγου στον ορεισίβιο και νομαδικό αυτό λαό.

Το Παλαιοσέλλι, αρχαία πόλη σύμφωνα με τον Rouquevil, η πόλη Ερίβοια σύμφωνα με την οριοθέτηση άλλων ιστορικών, παλαιότερα βρισκόταν κοντά στο ποτάμι και, είτε επειδή έγιναν μεγάλες κατολισθήσεις που έφθασαν ως εκεί είτε γιατί η ζέστη ήταν ανυπόφορη, οι κάτοικοι μεταφέρθηκαν στη σημερινή θέση. Επειδή όμως η μετακίνηση των Παλαιοσελλιτών έγινε σταδιακά σαν μια φυσική συνέχεια, οι κάτοικοι δεν άλλαξαν την ονομασία του

HISTORY

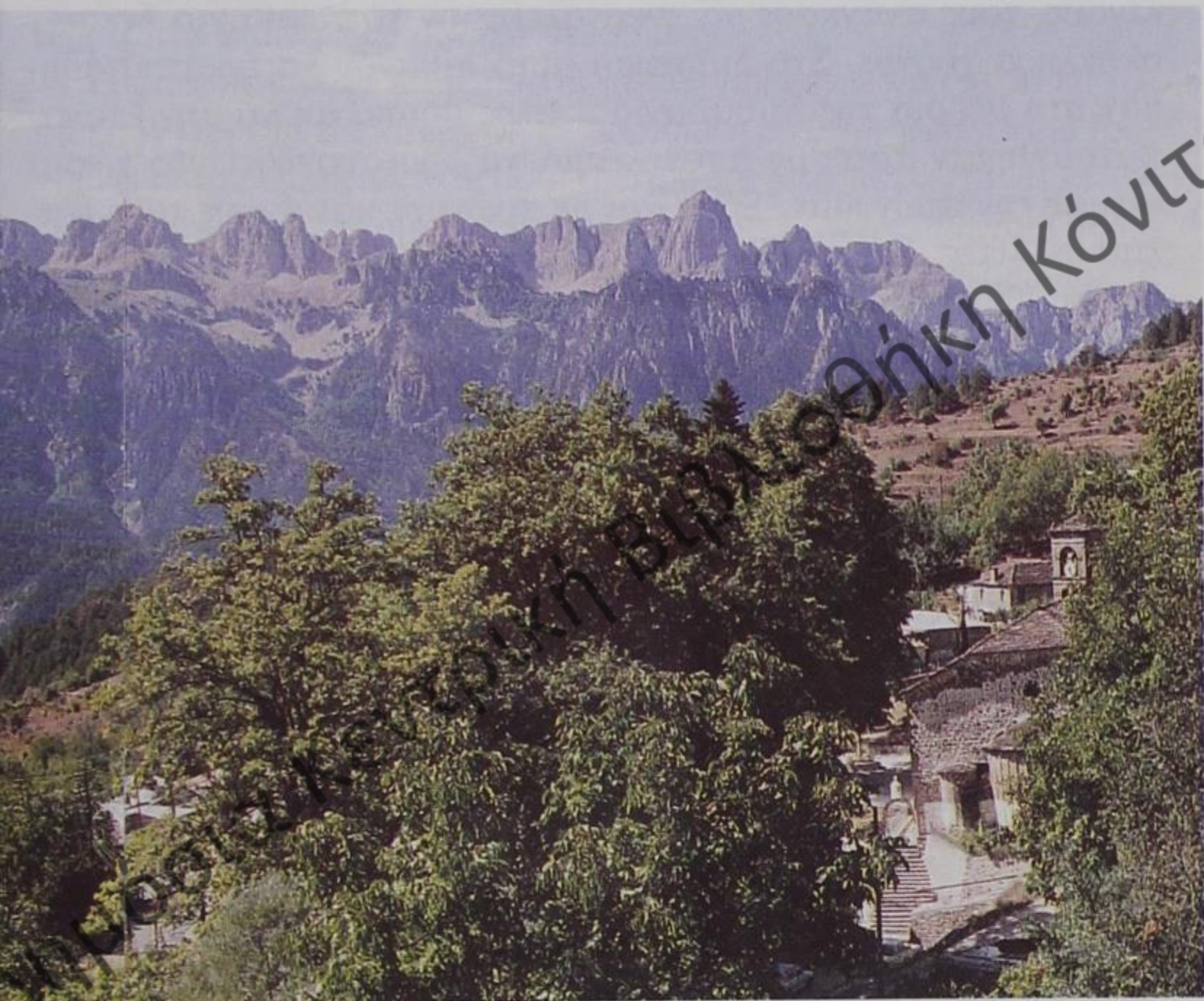
Paleoselli was named after the ancient people of Sellous who were the most ancient inhabitants of Dodone which, in those days, extended up to Illyria. In the community Archives there is a ministry document pointing out that the correct spelling of Paleoselli, is with a double "l".

Hesiodaos and Homer say that the people of Selles found refuge near the stock breeders of the Tymphe mountain. Later, historians agree that the inhabitants of this area were the Hellenes and that near the inhabitants of Tymphe other tribes, such as the Liggisters near Armata and the Horesters near Pades, were established. All of them were conquered by the Macedonians. For the protection of Lakka Aoos and to maintain freedom of movement at the borders, guardians were established. In this way the muleroad from Konitsa, Distrato and Grevena was guarded. It was not only the Macedonians, in particular Filippos, but also the Romans had established hellenes guardians to patrol the borders, the passages and the lanes. They were called opodulakes. Since they were employees of the Roman empire they were forced to learn the Latin language. As result of this obligatory learning and, in general, of the Roman sovereignty, a new local dialect, "vlahiki", was created and those speaking it were called "Hellinovlahi". This is why the residents of Paleoselli are bilingual. All the words of this new language were originally with two syllables and oral since writing wasn't easy as the development of literature by a nomadic people living in the mountains was impossible.

Paleoselli, an ancient town according to Pouquevil, or the town of Erivia, according to the boundaries other historians have set, was located near the river in older times but either because major rocks rolling down reached the place or because of the un-bearable heat, the residents moved to the present location. Yet, as a result of the gradual move of the people of Paleoselli, the name of the village was not changed and the villagers continued to use the expression "of Sellii", that is "at Sellus", and thus the new village had the same name instead of Neoselli.

At the time of the of the Turkish occupation, and around 1850, Paleoselli was being ransacked. Many residents suffered greatly as

25. Τύμφη - Tymphi

χωριού και εξακολουθούσαν να χρησιμοποιούν την έκφραση "του Σέλλιοι" δηλαδή "στους Σελλούς", γι' αυτό και επικράτησε η ίδια ονομασία και δεν ονομάστηκε Νεοσέλλι.

Στα χρόνια της Τουρκοκρατίας και γύρω στα 1850 το Παλαιοσέλλι μαστιζόταν από ληστρικές επιδρομές. Οι κάτοικοι υπέφεραν τα πάνδεινα, καθώς η λεηλασία και η αιχμαλωσία ήταν καθημερινά φαινόμενα. Στα μέσα του 16ου αιώνα, Τουρκαλβανός φύλαρχος, στην προσπάθειά του να κάνει τους Παλαιοσελλίτες κολίγους, τους ανάγκασε να εγκαταλείψουν το χωριό για δεκαέξι ολόκληρα χρόνια. Στο διάστημα αυτό πιθανόν να εγκαταστάθηκαν στη Βέροια της Μακεδονίας. Ίσως ορισμένοι να μην επαναπατρίστηκαν ποτέ, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί νέο χωριό εκεί με την επωνυμία "Σέλι" και με πρώτους κατοίκους τους Παλαιοσελλίτες. Στο χωριό αυτό μιλούν την ίδια βλαχική γλώσσα, διατηρούν πολλά ίδια επώνυμα και μαρτυρούν ως τόπο καταγωγής τους την Ήπειρο.

Η εκπαίδευση στα χρόνια της Τουρκοκρατίας στο Παλαιοσέλλι, ήταν ανωτέρου επιπέδου όπως και σε όλα τα χωριά της Λάκκας Αώου.

26. Μαράσειος Ελληνική Σχολή
Maraslios School

the looting and captivity were terrible. In the middle of the 16th century a turkish chief forced the people of Paleoselli to abandon the village for 16 years in his attempt to turn them into farm workers. It is possible that during this time they lived in Veria, Macedonia. Some of them may never have returned but may have created a new village there, Seli, with people from Paleoselli as first residents. They speak the same language in this village, the "vlahiki" language, and they preserve many similar surnames which prove that Ipiros is the place of their descendance.

Education was of a high level in the village as well as in all the other villages in the areas of Lakka and Aoos. As well as the four grades of the elementary school there were also three grades of the "Hellenic School". Amongst the subjects taught were ancient Greek, Latin and French. The above school was located in the building in the central square near the church of Saint Paraskevi. Hurried renovations destroyed the original form of this building which would have been worth preserving. Furthermore, the large number of students forced them to transform the rooms of several houses into classrooms. In 1889 a girls' school was established.

The final solution to the problem was given by the renowned Ioannis Karazissis who was then in Odysos, Russia. Karazissis convinced the Greek Mayor of this town, Georgios Maraslis, to send 500 rubles to start the construction of a new school building. The new school was finished in the academic year 1907-1908. Besides the boys' school and the girls' school, a kindergarten was also incorporated into the same building. Ioannis Karazissis kindly offered the teaching aids for all the courses. After the death of G. Maraslis, the benefactor of Paleoselli, Karazissis convinced the Hellenic Orthodox Church, to offer 1427 gold francs which was used to pay for the final works. He was also pronounced benefactor of the village. The school building was named "Maraslios School" and Maraslis was also pronounced benefactor.

These schools were abolished by law in 1914. Since then a six grade elementary school has functioned in the village. The Metropolis of Konitsa with a local and "Instabul sullogos" with 15 gold liras and the Editions "Ofelimans books" with 25 ottomalic liras which contributed financially to the maintainance of the school building.

RAZISSIS
VLADIVOSTOCK.

1880 telegraph:
Odessa.
Vladivostock.

Οδοδος 24^η Σεπτεμβρίου 1906

Αξιότιμοι κύριοι και συγγενήτα κ. Γ. Νουβάρ

Κορίνθια

Μόνη προχθές έφθάσα εις Βυζαντιόπολιν και
αηροσφοδρως εις χερσια εις εις εις εδελφωτασ και
χρηστας εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις
τοπις εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις
εισως και εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις
Κορίνθια, εφθασα ευχαρις. Ευχαριστας.

Αυθιμοις εγινον ευχαριστας. ε ευχαριστας
επειδ ης εφθασα εις εις εις εις εις εις εις εις εις
και εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις
οχρηστας εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις
και εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις

Ευχαριστας και εις εις εις εις εις εις εις εις εις
και εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις
και εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις
και εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις
και εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις
και εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις

Ο δεος και εις εις εις εις εις εις εις εις εις
και εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις
και εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις
και εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις
και εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις εις

ΚΑΖΙΣΣΙΣ
VLADIVOSTOCK.
telegraph:
Odessa.
Vladivostock.

Επιστολή

1901

αὐτοὶ δ' ἐσθλοὶ ἀνδράσι καὶ δόξῃ καὶ
ἴσῳ ὑποτάσσου μὴ ἔχει ἀνομιὰ ἐν χερσὶ τοῦ
οὐδὲν δόγμα τῆς οὐρανοῦ τῆς οὐρανοῦ.

Ὅταν εἶδῃ μὴ γέγραπται κ. Πούσα δὲ φρονίτου
καὶ οὐκ ἀποδύξῃ καὶ ἴσῳ ὑποτάσσου γὰρ οὐρανοῦ οὐκ
δὲ ἐν τῷ μὴ γέγραπται φρονίτου καὶ οὐρανοῦ οὐκ
φρονίτου ἐσθλοὶ δὲ τῆς ἐξουσίας τοῦ ἐν τῷ οὐρανοῦ οὐκ
ὑποτάσσου μέγα καὶ φρονίτου ἀποδύξῃ τῆς οὐρανοῦ
καὶ οὐκ. ἴσῳ μὴ γέγραπται, ἴσῳ καὶ ἴσῳ τῆς οὐρανοῦ
καὶ ἴσῳ τοῦ ἀποδύξῃ τῆς οὐρανοῦ, ἀποδύξῃ καὶ ἴσῳ
οὐρανοῦ ἐν τῷ οὐρανοῦ ἢ ἴσῳ οὐρανοῦ μὴ φρονίτου
καὶ οὐρανοῦ καὶ ἴσῳ τῆς οὐρανοῦ καὶ οὐρανοῦ Μακά-
ριος ἢ Μακάριος ἐν τῷ οὐρανοῦ ἀποδύξῃ ἀποδύξῃ
μὴ τῆς οὐρανοῦ ἢ φρονίτου τῆς οὐρανοῦ.

Τὸ οὐρανοῦ ἴσῳ ἀποδύξῃ τῆς οὐρανοῦ
τοῦ (ὅταν ἐσθλοὶ οὐρανοῦ ἐσθλοὶ καὶ οὐρανοῦ
καὶ τῆς οὐρανοῦ οὐρανοῦ οὐρανοῦ οὐρανοῦ.

Ἐν τῷ μὴ γέγραπται φρονίτου κ. Πούσα ἢ
μὴ γέγραπται φρονίτου ἢ φρονίτου ἢ φρονίτου ἀποδύξῃ
τοῦ καὶ τῆς οὐρανοῦ οὐρανοῦ, ἐν τῷ οὐρανοῦ ἀποδύξῃ
καὶ ἴσῳ οὐρανοῦ οὐρανοῦ καὶ ἴσῳ ἀποδύξῃ.

Ἀναμνηστικὸν φρονίτου φρονίτου φρονίτου καὶ
φρονίτου φρονίτου φρονίτου φρονίτου φρονίτου.

Ἐπισημειωθεὶς καὶ ἴσῳ οὐρανοῦ
Παράφρασις

27. Επιστολή του Ιωάννη Καραζήση στον Ιωάννη Λούπα
Ioanni Karazisi's epistole to Ioanni Loupa

Εκτός από τις τέσσερις τάξεις του Δημοτικού σχολείου, λειτουργούσε και το Ελληνικό σχολείο με άλλες τρεις τάξεις, όπου εδιδάσκοντο, εκτός των άλλων μαθημάτων, και τα Αρχαία Ελληνικά, τα Λατινικά, Γαλλικά κτλ. Το σχολείο αυτό (1840-1907) αρχικά στεγαζόταν στο κτίριο που βρίσκεται σήμερα στην κεντρική πλατεία, κάτω από τον κεντρικό ναό της Αγίας Παρασκευής. Σήμερα θα ήταν διατηρητέο, αν μερικοί δεν έσπευδαν να το μεταρρυθμίσουν. Οι διδακτηριακές όμως ανάγκες ήταν τόσο μεγάλες που χρησιμοποιήθηκαν και διάφορα σπίτια για τη διδασκαλία των μαθητών. Το 1889 άρχισε και η λειτουργία του Παρθεναγωγείου για τη φοίτηση κοριτσιών.

Λύση στο οξύτατο διδακτηριακό πρόβλημα έδωσε ο αείμνηστος Παλαιοσελλίτης Ιωάννης Καραζήσης, ο οποίος, βρισκόμενος στην Οδησό της Ρωσίας, έπεισε τον τότε Έλληνα Δήμαρχο της Οδησού Γρηγόριο Μαρασλή να ενισχύσει την προσπάθεια αυτή. Πράγματι ο αείμνηστος Δήμαρχος έστειλε τότε 500 ρούβλια και με το αξιοσέβαστο αυτό ποσό ενισχύθηκε οικονομικά η ανοικοδόμηση, που το ξεκίνημά της οφειλόταν στο Ίδρυμα "Παύλος Μελάς". Το οικοδόμημα ολοκληρώθηκε το σχολικό έτος 1907-1908, οπότε, εκτός από το Αρρεναγωγείο και Παρθεναγωγείο, στεγάστηκε και το Νηπιαγωγείο. Ο Ιωάννης Καραζήσης προσέφερε τα εποπτικά μέσα διδασκαλίας για όλα τα μαθήματα, ενώ την αποπεράτωση διαφόρων εργασιών, μετά το θάνατο του αείμνηστου ευεργέτη του Παλαιοσελλίου Γρηγόριου Μαρασλή, ανέλαβε ο προϊστάμενος της Ελληνικής Ορθόδοξης Εκκλησίας Αγαθάγγελος Πεφάνης, με τη μεσολάβηση και πάλι του Ιωάννη Καραζήση. Ο Αγαθάγγελος Πεφάνης προσέφερε 1427 χρυσά φράγκα και ανακηρύχτηκε ευεργέτης του χωριού. Το μεγάλο αυτό διδακτήριο ονομάστηκε "Μαράσλειος Ελληνική Σχολή" με ψήφισμα της εφοροεπιτροπής του διδακτηρίου και ο αείμνηστος Μαρασλής ανακηρύχτηκε επίσης ευεργέτης.

Τα σχολεία αυτά καταργήθηκαν με νόμο το 1914 και από τότε λειτουργεί κανονικά εξατάξιο Δημοτικό σχολείο. Το σχολείο του Παλαιοσελλίου, εκτός από την επιχορήγηση που παρείχε η Μητρόπολη Κόνιτσας, συνέδραμαν οικονομικά για τη συντήρησή του ο "Εν Κωνσταντινουπόλει Ηπειρωτικός Σύλλογος" με 15 Οθωμανικές λίρες, ενώ η έκδοση "Ωφελίμων Βιβλίων" με 25 Οθωμανικές λίρες.

Το 1912 και ενώ πλησίαζε το τέλος της Οθωμανικής κυριαρχίας, ο Παλαιοσελλίτης Παύλος Ζησάκης, εκλέκτορας στη Λάκκα Αώου, προστάτευσε όχι μόνο τους κατοίκους του Παλαιοσελλίου αλλά και τους κατοίκους ολόκληρης της Λάκκας Αώου από τις αγριότητες των Τούρκων, προτρέποντας τους Παλαιοσελλίτες σε σύνεση και καρτερικότητα, όταν χρειαζόταν. Προδόθηκε για την προστασία που παρείχε στους συγχωριανούς του και κακοποιήθηκε από τους Τούρκους γι' αυτό.

Στις απελευθερωτικές ομάδες που θαρραλέα οργανώθηκαν το 1912-1913 κατέφθασαν στο Παλαιοσέλλι χωριανοί από όλη την Ελλάδα. Εκεί εγκαταστάθηκε το Αρχηγείο των Απελευθερωτικών Σωμάτων από όλη τη Λάκκα Αώου και στο ναό της Αγίας Παρασκευής εψάλη δοξολογία. Στις 2 Φεβρουαρίου του 1913 οι Τούρκοι έφτασαν στο Ελεύθερο λεηλατώντας και καταστρέφοντας τα πάντα. Στην περιφέρεια Παλαιοσελλίου και μάλιστα από τη θέση "Σκουτέρνη" ως τον Αώο ποταμό στήθηκαν φυλάκια. Οι Τούρκοι τελικά υποχώρησαν από το Ελεύθερο κατευθυνόμενοι προς τη Μόλιστα. Στις 21 Φεβρουαρίου εσημάνε και η απελευθέρωση.

Ένδοξη σελίδα χάραξε το Παλαιοσέλλι το 1940 με την έναρξη του πολέμου, όταν οι Ιτακοί με τη Μεραρχία της Τζούλια αιχμαλωτίστηκαν στη Λάκκα Αώου. Εκεί χωρίστηκαν σε δύο διαφορετικές κατευθυντήριες γραμμές με σκοπό να ενωθούν στο Μέτσοβο. Η μία εξ αυτών κατευθυνόταν προς το Κεράσοβο-Σαμαρίνα-Δίστρατο-Βαβούσα-Μέτσοβο. Η άλλη, ερχόμενη από τη Μόλιστα και διασχίζοντας τη Νταλιόπολη, περιοχή όπου δόθηκαν σκληρές μάχες, κατέλαβε το χωριό και στρατοπέδευσε στις θέσεις Σουρπάσα και Άγιο Δημήτριο. Ο Ελληνικός στρατός, όμως, επιτιθέμενος με ένα τάγμα πεζικού της 8ης Μεραρχίας Ιωαννίνων, με Διοικητή τον Αντισυνταγματάρχη Μαρδοχαίο Φριζή και συνοδεία Ορειβατικού πυροβολικού, σε συνεργασία με τους κατοίκους του Παλαιοσελλίου, μέσω Βρυσχωρίου, αναχαίτισε τους Αλπινιστές, αφού συνέλαβε 400 αιχμαλώτους. Ταυτόχρονα γκρέμισε τη γέφυρα στον Αώο ποταμό, ώστε η αναχαίτιση να είναι ολοκληρωτική. Στην επιχείρηση αυτή, οι Έλληνες, με συντονισμένες προσπάθειες, ενισχύθηκαν και από την Ταξιαρχία του Ιπλικού, που εσπευσμένα έφθασε από τα Γρεβενά με Διοικητή τον Σωκράτη Δημάρατο από τη Βούρμπιανη Κόνιτσας. Η Ταξιαρχία αυτή με το άλλο σκέλος των Αλπινιστών μαχόταν μεταξύ Σαμαρίνας και Διστρά-

In 1912, just before the Ottoman occupation was over, Pavlos Zissakis of Paleoselli, elected in Lakka Aaos, protected the people of Paleoselli from the ferocities of the Turks by advising them to be as wise and patient as the situation demanded. He was betrayed, and beaten mercelessly by the Turks.

Paleosellites from all over Greece came to Paleoselli and joined the revolutionaries groups that were formed in 1912-1913. The headquarters of the whole Lakka Aaos area were based in Paleoselli and in the church of Saint Paraskevi the doxology was chanted. On 2 February 1913, the Turks reached Elephthero after they had pillaged and destroyed everything along the way. In the region of Paleoselli, and especially, from "Skaterni" down to Aaos, shelters were established. The Turks finally left Elephthero continued on to Molista. On 21 February 1913, the liberation meant.

The Italian division "Julia" was captured in Lakka Aaos. This occurred because these troops were divided into two lines with different routes which were supposed to reunite in Metsovo. One of them would follow the road to Kerassovo, Samarina, Distrato, Vovoussa and Metsovo. The other one was coming from Molista was to pass through Daiopoli, where fierce battles were taken place. They conquered the village and camped at Sourpassa and Saint Demitrios. An infantry division of the 8th battallion of Ioannina with Commander Lieutenant-Colonel Mardochaios Frizis were accompanied by the Greek army with the people of Paleoselli and Vrisochori. They were able to restrain the Alpinists and captured 400 soldiers/troops. At the same time they destroyed the bridge over the Aaos River to completely restrain any further advance. In that operation they were also supported by the brigade of the cavalry that came hastily from Grevena. Its commander was Socrates Demaratos from Vourbiani, Konitsa. That brigade was fighting against a second group of Alpinists between Samarina and Distrato.

Finally, this was one of the great restraints that contributed significantly in changing the path of World War II. It is worth noting that, apart from the above two brigades, the 1st division of Infantry with Major General Vasilios Vrachnos and the Division of Cavalry with General Georgios Stenotas had equally contributed to the great victory in Smolikas.

του.

Ήταν μία από τις μεγάλες αναχαιτίσεις, που βοήθησε σημαντικά στην αλλαγή της φάσης του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Γενικότερα στη μεγάλη νίκη του Σμόλικα ας σημειώσουμε ότι, εκτός από αυτές τις δύο Ταξιαρχίες, εξίσου συνέβαλαν και η πρώτη Μεραρχία Πεζικού με τον Υποστράτηγο Βασίλειο Βραχνό και η Μεραρχία Ιππικού με το Στρατηγό Γεώργιο Στενωτά.

Στους Παλαιοσελλίτες έντονη είναι η ανάμνηση του Λοχία ιππέα του Ελληνικού στρατού που σκοτώθηκε στη θέση Λα-Τσιουρπέτρα, μαχόμενος κατά των Ιταλών. Ανεξίτηλο επίσης παραμένει στη μνήμη τους το παρακάτω επινίκιο άσμα.

*Ελεύθερο και Παλαιοσέλλι
Κόνιτσα και Πρεμετή
τα πήραν οι πεζικαραίοι
κρατώντας εις το χέρι το σπαθί.*

*Ευρέθηκαν εις την Βοβούσαν
αντίκρου με το πεζικό
και από τότε οι Αλπίνοι
έπαθαν από πανικό.*

*και αντί να πάνε μπρος
το βάλαν εις τα πόδια ολοταχώς.*

Οι Γερμανοί έφτασαν στο χωριό από το δρόμο Κόνιτσα-Ελεύθερο στις 18 Οκτωβρίου του 1943, γύρω στις 10 το πρωί, ενώ τελούνταν ακόμα η θεία λειτουργία. Αφορμή για την καταστροφή που επέφεραν οι Γερμανοί στάθηκε ένας λόχος του ΕΛΑΣ που, αντιλαμβανόμενος τους Γερμανούς μεταξύ Ελευθέρου και Παλαιοσελλίου, έβαλε με πυροβόλα εναντίον τους.

Προς εκδίκηση αυτού του γεγονότος, ομάδα εμπρηστών έβαζε πυρκαϊές κυρίως στα κεντρικά σπίτια. Άφηναν μόνο όσα δεν τους ήταν εμπόδιο στο πέρασμά τους. Πολλοί κάτοικοι, πανικόβλητοι, εγκατέλειψαν τα σπίτια τους και κατέβηκαν στο ποτάμι. Απόγνωση επικράτησε παντού. Το σχολείο, δημιουργία του ιδρύματος Παύλου Μελά, που είχε κτιστεί επί τουρκοκρατίας και ήταν τριώροφο, κάηκε.

Paleosellites vividly remember the lieutenant of the Greek cavalry, who was killed at La Tsioupetra while fighting against the Italians, as well as the following song of victory:

*Elefthero and Paleoselli
Konitsa and Premeti
the infantry took them
swords still held in their hands.*

*They found themselves at Vovoussa
Face to face with the soldiers
and then the Alpines panicked.*

*And instead of going ahead,
they took to their heels ran away.*

The Germans arrived in the village from the road Konitsa-Elefthero on the 18th of October, 1943 at about 10.00 in the morning while the Holy Liturgy service was still in progress. The village was destroyed by the Germans after a group of individuals between Elefthero and Paleoselli opened fire against them.

Seeking their revenge, a group of arsonists set fires mainly to the central houses. They left only those that were obstacles in their way. Many inhabitants left their houses terrified and went down to the river. The three storey school, established by Pavlos Melas and built in the period of the Turkish Occupation, was burned down.

A German aeroplane which flew low, just above Saint Demetrios, signalled the evacuation of the village because the ELAS troops had again hit the Germans that were ahead at Skala, a location between Pades and Armata. The destruction continued in the rest of the villages as well.

Prior to the war, Paleoselli was a large village in the renowned Lakka Aoos and the country of Konitsa along with Pades, Armata and Distrato, while Elefthero is characterised as an estate. Census polls in 1911 conclude that 1270 people were living in Paleoselli, while there was always a representative from Paleoselli in the five-member Administrative Board of Konitsa. 1,350 acres of vineyards were cultivated whereas stockbreeding was weaker.

Ένα γερμανικό αεροπλάνο, πετώντας χαμηλά στη θέση Αγίου Δημητρίου, έδωσε το σύνθημα της φυγής τους από το χωριό, διότι οι Ελασίτες χτύπησαν ξανά τους Γερμανούς που προηγούνταν στη θέση Σκάλα μεταξύ Πάδων και Αρμάτων. Η καταστροφή συνεχίστηκε στα υπόλοιπα χωριά.

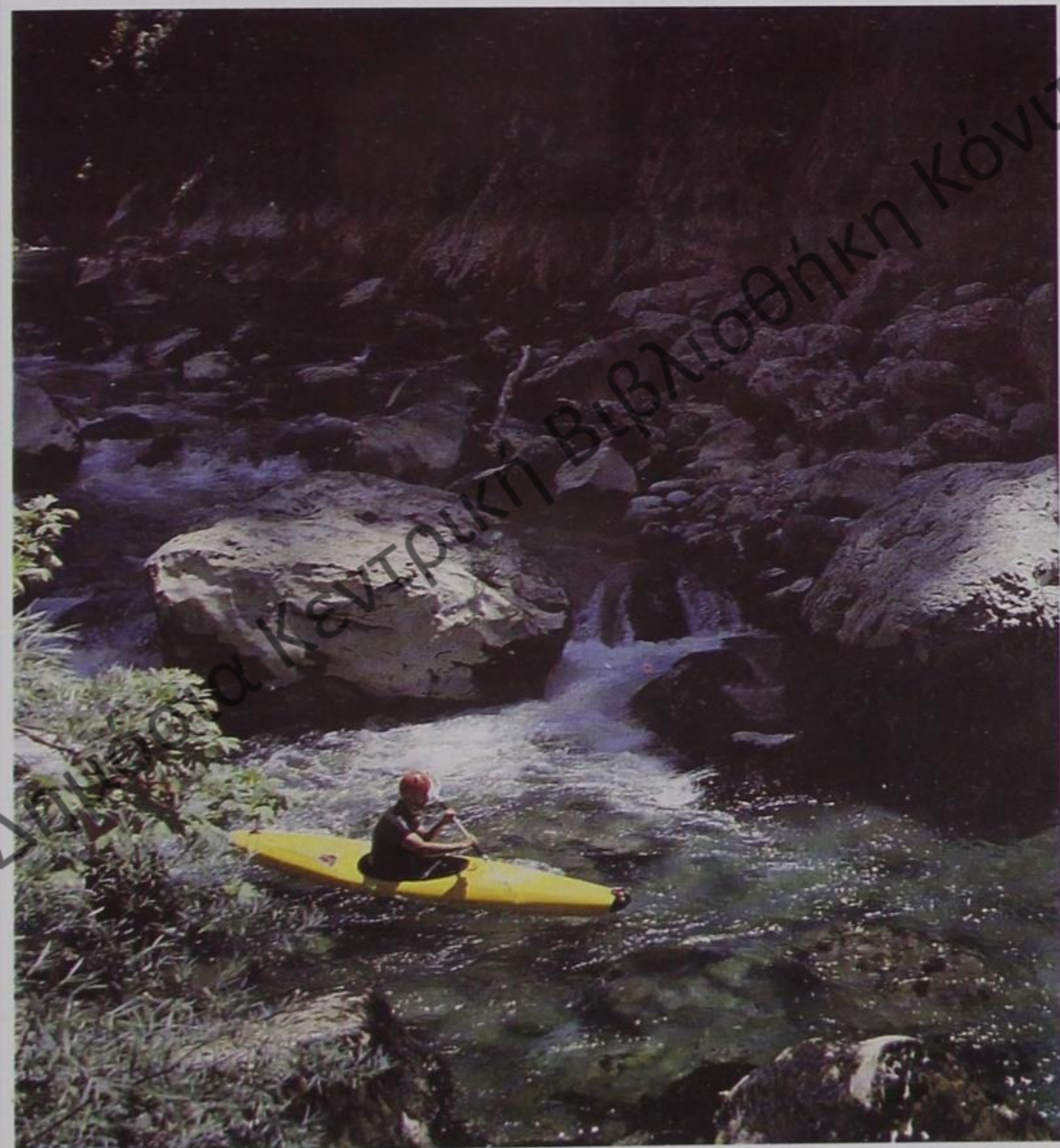
Προπολεμικά το Παλαιοσέλλι ήταν κεφαλοχώρι της φημισμένης Λάκκας Αώου και της επαρχίας Κόνιτσας μαζί με τις Πάδες, τα Άρματα και το Δίστρατο, ενώ το Ελεύθερο είχε χαρακτηριστεί τσιφλίκι. Στοιχεία αδιάψευστα μαρτυρούν ότι το 1911 κατοικούσαν στο Παλαιοσέλλι 1270 άτομα, ενώ επί Τουρκοκρατίας στο πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο της Κόνιτσας συμμετείχε πάντοτε εκπρόσωπος του Παλαιοσελλίου. Καλλιεργούνταν 5500 στρ. αμπέλια, ενώ η κτηνοτροφία ήταν ασθενέστερη.

Στα νεότερα χρόνια παρατηρείται παρακμή, η οποία δεν ταιριάζει στην ιστορία του χωριού. Αυτό οφείλεται στο ότι, όπως και σε άλλες περιοχές της επικράτειας, την περίοδο του εμφυλίου επήλθε μαρασμός, ερήμωση και μεταγύστευση των κατοίκων προς άλλες περιοχές. Η φθίνουσα πορεία συνεχίστηκε και στις επόμενες δεκαετίες, με αποτέλεσμα το χαμηλό οικονομικό επίπεδο, εφόσον έλλειψε η ζωντανία και η δραστηριότητα των νέων ενεργητικών και παραγωγικών ανθρώπων. Σήμερα φαίνεται πως οι παλιές καλές μέρες ξαναγυρίζουν για το Παλαιοσέλλι, μιας και διαφαίνονται προοπτικές τουριστικής ανάπτυξης, λόγω του φυσικού του πλούτου.

29. Περιοχή Προφήτη Ηλία
Area of prophet Elias

In recent times a decline, unsuitable for the history of the village, is noticed. We have to stress that, as in other parts of the country, there was decay, desolation and emigration of the residents to other areas during the period of the civil war. The declining course went on in the following decades as the level of the local economic prosperity was very low, since the vitality and productive people was missing. Today it seems that Paleoselli has begun to recover its good old days and there are prospects of touristic development due to its natural wealth.

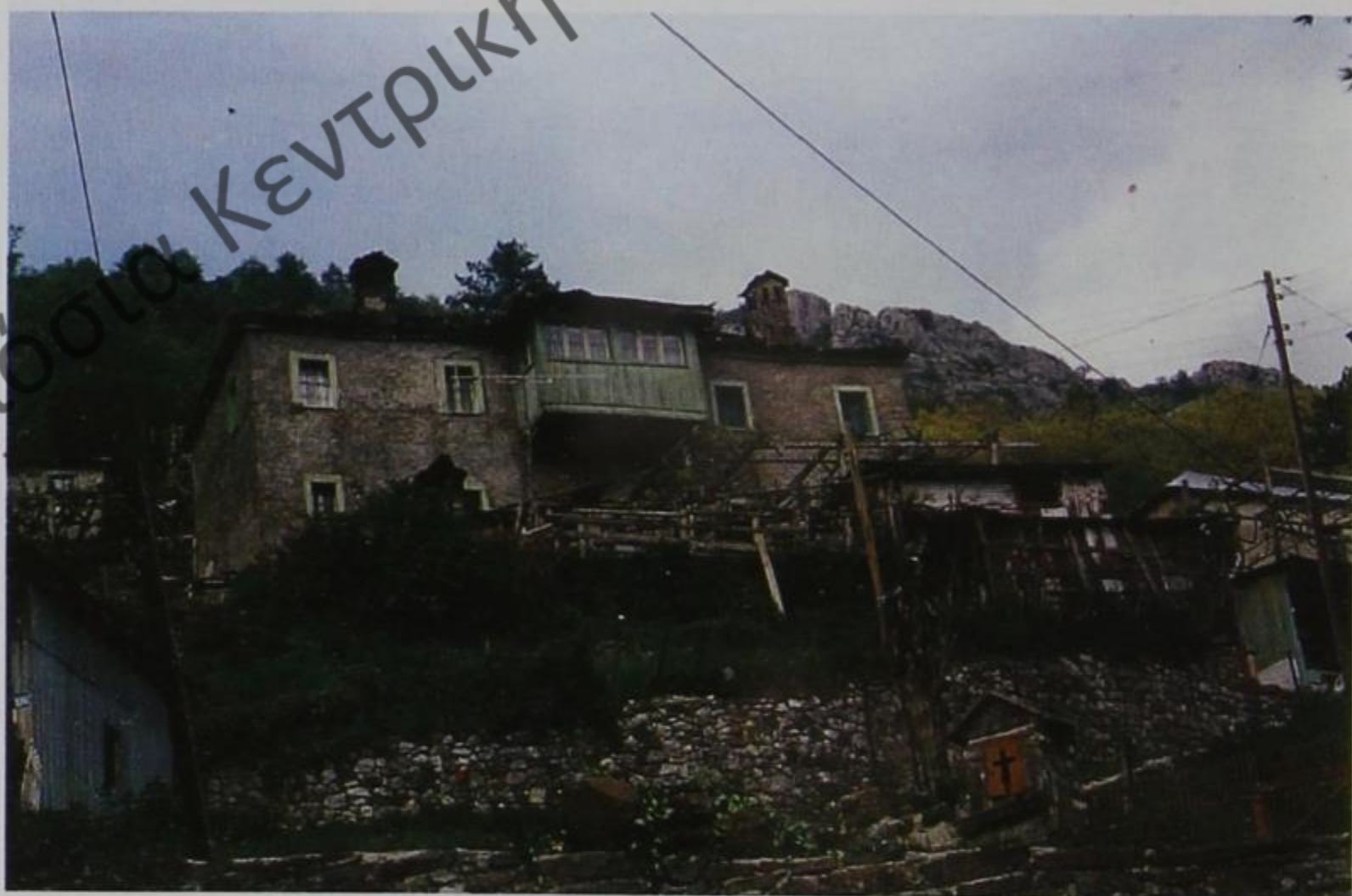
30. Κανόε - Καγιάκ στον Αώο ποταμό
Canoe - Caique in Aaos river

ΠΑΡΑΔΟΣΗ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ

Η καταστροφή του 1943 από τους Γερμανούς υπήρξε ολοκληρωτική για το Παλαιοσέλλι. Και το σπουδαιότερο, η πυρκαϊά κατέστρεψε τα ωραία κτίσματα με την παραδοσιακή τους εμφάνιση και τον εσωτερικό τους πλούτο. Γιατί και μετά την Τουρκοκρατία οι κυβερνήσεις επέτρεψαν τη διατήρηση μέσα στα σπίτια οπλισμού (καρυοφύλλια, σπαθιά κτλ.). Ανυπολογίστου αξίας θα ήταν το υλικό που είχε συγκεντρωθεί στο σχολείο, του οποίου μια αίθουσα είχε μετατραπεί σε μουσείο, αν δεν το έκαιγαν οι Γερμανοί.

Ωστόσο, τα ελάχιστα εναπομείναντα αρχιτεκτονικά στοιχεία, σαν δείγμα της χαμένης παλαιοσελλίτικης ομορφιάς, μαρτυρούν την αρχοντιά του χωριού. Ήταν επιβλητικά, πλούσια, μονώροφα, διώροφα ή τριώροφα. Χαρακτηριστικά των σπιτιών αυτών ήταν η πέτρινη τοιχοποιία και η μαύρη πλάκα στη στέγη. Τα παράθυρα ήταν μικρά και είχαν σιδεριές ή ξύλινα διαφράγματα από το φόβο των ληστών και των Τούρκων. Τα μεγαλύτερα είχαν 60-70 πόντους πλάτος και 1 μέτρο ύψος. Σε πολλά σπίτια στο δεύτερο ή τρίτο όροφο υπήρχαν τα λεγόμενα "σαχνισιά".

31 - 34. Παλαιοσελλίτικη παραδοσιακή Αρχιτεκτονική
Traditional architecture of Paleoselli

TRADITION

TRADITIONAL VILLAGE

Paleoselli was totally destroyed by the Germans in 1943. The fire destroyed the beautiful buildings with their traditional exterior and all the interior wealth as well. Even after the Turkish occupation, the government allowed people to have armament in their houses. The material that was collected at the school, a classroom of which was transformed into a museum would have been invaluable had the Germans not destroyed it.

Nevertheless, the few remaining architectural elements are a sample of the lost beauty and sophistication of Paleoselli. The buildings were imposing, rich and wealthy, with one, two or three floors. The characteristics of those houses were the stony walls and the black roof tops. The windows were small and had iron bars or wooden shutters because people were afraid from the thieves and the Turks. The bigger ones were 60-70 cm wide and 1 meter high. Many houses had an extension to the second or third floor in order to create what they called "sachnissia".

85. Αποψη Παλαισελλίου προπολεμικά
Pre-war view of Paleoselli

Όλα τα σπίτια είχαν την απαιτούμενη αυλή, η οποία, σαν προέκταση του σπιτιού, περιστοιχιζόταν από πέτρινο μαντρότοιχο και αυλόπορτα. Δυστυχώς, επί των ημερών μας, πολλά από τα λιθόστρωτα καλντερίμια έχουν καλυφθεί με τσιμέντο, που σημαίνει αλλοίωση της παραδοσιακής εντύπωσης.

Καλαίσθητο δημιούργημα ευαισθησίας ατόμων που με το διάβα τους σημάδεψαν τον τόπο ήταν και η δημιουργία της ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ από τον αείμνηστο Στέργιο Τροχόπουλο, στη θέση Κεάτρα Ρόσια. Από φωτογραφία της εποχής εκείνης συμπεραίνουμε ότι ένας ογκωδέστατος βράχος, αφού ισοπεδώθηκε στην κορυφή του, περιστοιχίστηκε στη συνέχεια με τοιχοποιία και κάγκελα και έτσι δημιουργήθηκε η Ακρόπολη. Στην είσοδο υπήρχε επιγραφή και σημαία. Από τη θέση αυτή απολάμβανε κανείς ένα μοναδικής ομορφιάς περιβάλλον, μια ολοκληρωμένη φυσική σύνθεση του Παλαιοσελλίου, της Τύμφης, του Αώου και των παρυφών του Σμόλικα.

Το έργο αυτό δυστυχώς δεν κράτησε ούτε έξι χρόνια. Σιγά-σιγά βάλθηκαν άνθρωποι και το κατέστρεψαν.

Every house had its yard which looked like an extension of the house as it was surrounded by a stoney path and yard gate. Unfortunately, most of the stone paved paths of the village have been covered with cement today which changes the traditional picture.

A beautiful creation of the sensitivity of people whose passage marked the place was the ACROPOLIS from Stergios Trohopoulos at a place called Keatra Rosia.

From a picture of that time, we concluded that after the bulky stone was made level it was surrounded with wall and railings. At the entrance there was an inscription and a flag. From there one could enjoy a uniquely beautiful environment, a complete natural synthesis of Paleoselli, Tymphe, Aaos and of Smolikas.

This lasted approximately six years but was eventually destroyed by the people.

36. Κεάτρα Ρόσια (Ακρόπολη)
Keatra Rosia (Acropolis)

Στο χωριό επίσης άξιο λόγου ήταν ένα αλάνθαστο μέτρο ζυγίσεως, ένα ογκομετρικό μέσο της εποχής εκείνης, ο ΣΤΑΤΗΡΑΣ. Ήταν μία λίθινη κατασκευή, μια μεγάλη πέτρα σκαλιστή, σαν κολυμπήθρα, με μια θυρίδα από κάτω. Έρχονταν τα καραβάνια με σιτάρια και, για να μην αδικήσουν κανέναν, άδειαζαν το σιτάρι σ' αυτήν την πέτρα. Αφού γέμιζε, τραβούσαν τη θυρίδα και έπαιρνε ο κόσμος την ανάλογη ποσότητα. Το βάρος της ήταν 44 οκάδες. Δυστυχώς, κανείς δεν ξέρει τί έγινε αυτή η πέτρα μετά το 1950. Πολλοί λένε ότι μεταφέρθηκε στην εκκλησία. Χαρακτηριστικό είναι ότι τα παιδιά έμπαιναν μέσα και έπαιζαν.

Το Παλαιοσέλλι φημιζόταν για τους ΝΕΡΟΜΥΛΟΥΣ, που κάλυπταν όχι μόνο τις ανάγκες του χωριού αλλά και της ευρύτερης περιοχής. Αυτοί ήταν: της Εκκλησίας, του Σιμούλη, του Δημάκη, του Καπέτη, του Βλαχιώτου και άλλοι δύο υπήρχαν στη θέση Παλαιομοάρα και στην Κεάτρα Ρόσια.

Στις μέρες μας σώζεται και είναι σε χρήση μόνο ο νερόμυλος του Καπέτη. Από την κατασκευή του έχουν περάσει 180 χρόνια. Ένας από τους κληρονόμους, ο Νικόλαος Καπέτης, το 1945 τον ανακαίνισε, αφήνοντας ανέπαφο μόνο το τμήμα κάτω από την καρούτα.

ΑΝΕΜΟΜΥΛΟΙ υπήρχαν στη θέση του Αγίου Νικάνορα, του Καπαίου και του Στέκα.

Παρόλες τις καταστροφές που υπέστη το χωριό, άξια λόγου σήμερα είναι η σχετικά αραιή δόμηση των σπιτιών. Διακρίνονται για τη μεταξύ τους απλοχωριά, έτσι ώστε κανένα δε στέκεται εμπόδιο στο άλλο, στην απόλαυση του απέραντου ορίζοντα και του μεγαλείου της Τύμφης.

Something that is also worth mentioning is the STATIRAS which was a means of weighing at that time. It was made of stone which was carved in the shape of a font with a small window underneath. When the caravans carrying wheat came they would put the wheat into the stone in order to be fair to everybody. When the stone was full, they pulled the window open and people would take their portions which weighed 44 okas. Unfortunately, no one knows what happened to that stone after 1950. It is said that it was carried to the church. Children used that stone as their playground.

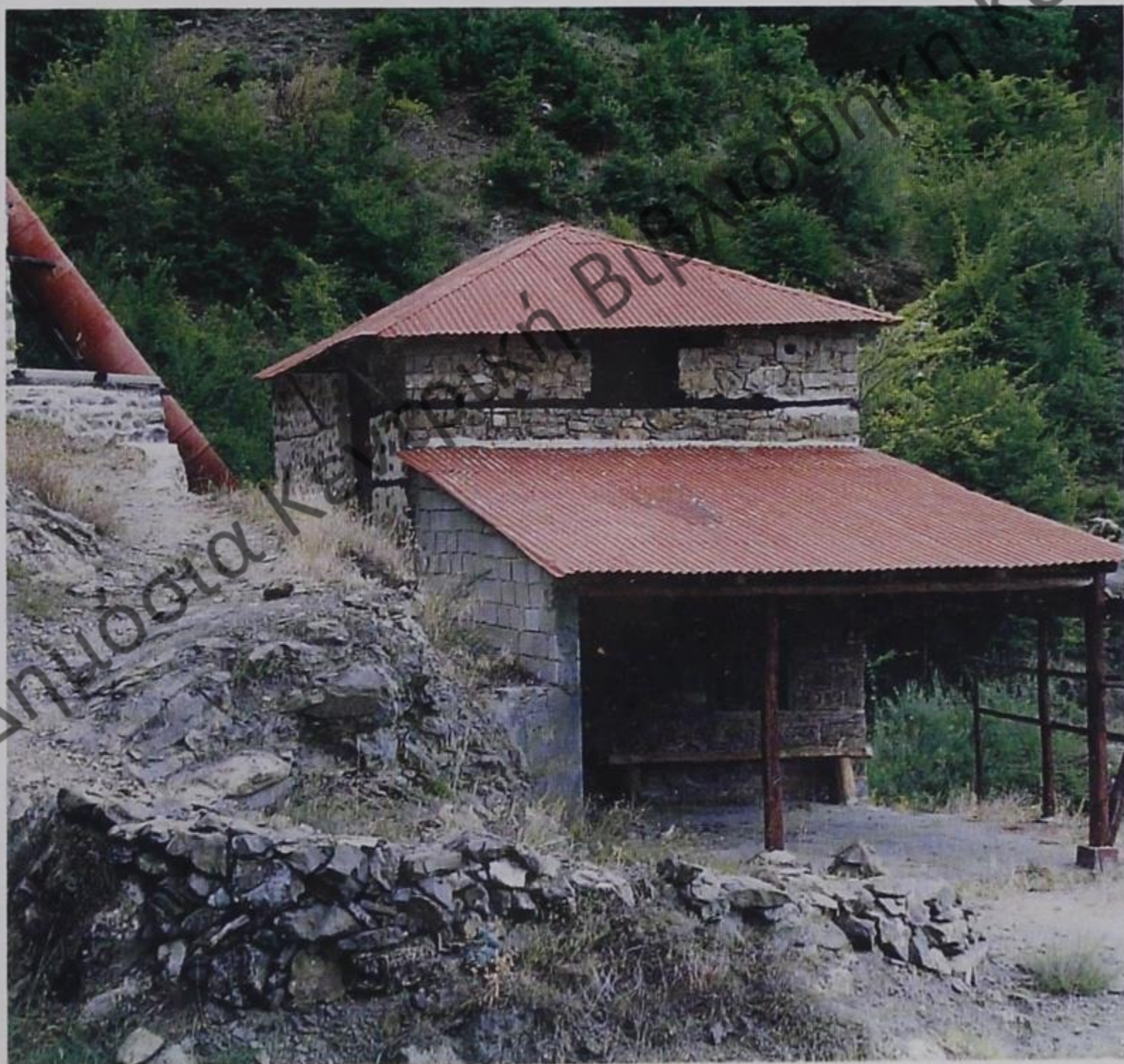
Paleoselli was famous for its WATERMILLS that covered not

only its needs but the needs of the area around. They belonged to Simoulis, Demakis, Kapetis, Blachiotis and to the church. There were two more located at Paleomoara and at ketra Rosia.

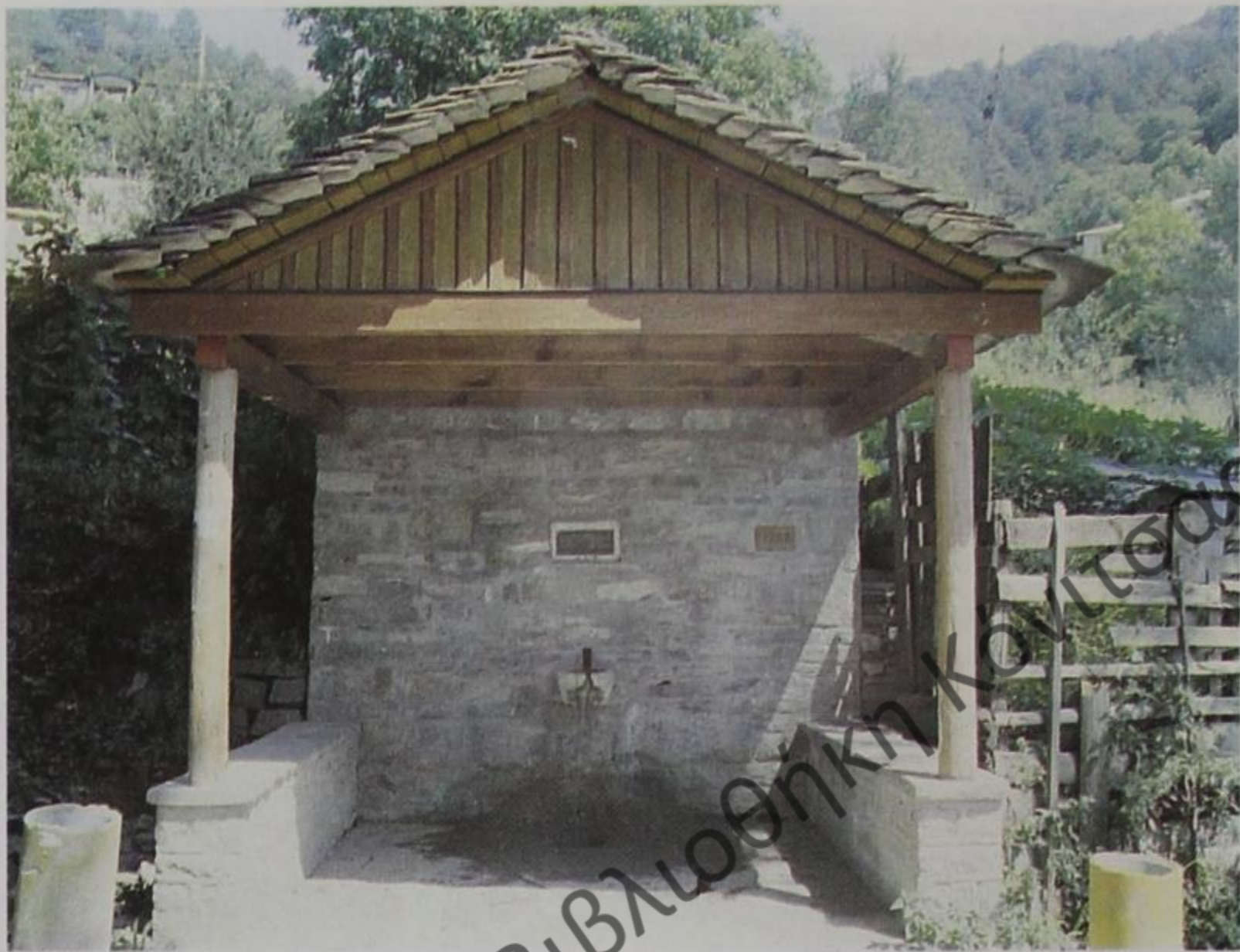
Today, only the mill that belonged to Kapetis still exists and works. It was founded 180 years ago. One of the heirs, Nicolas Kapetis restored the watermill in 1945 leaving only a small part of it intact.

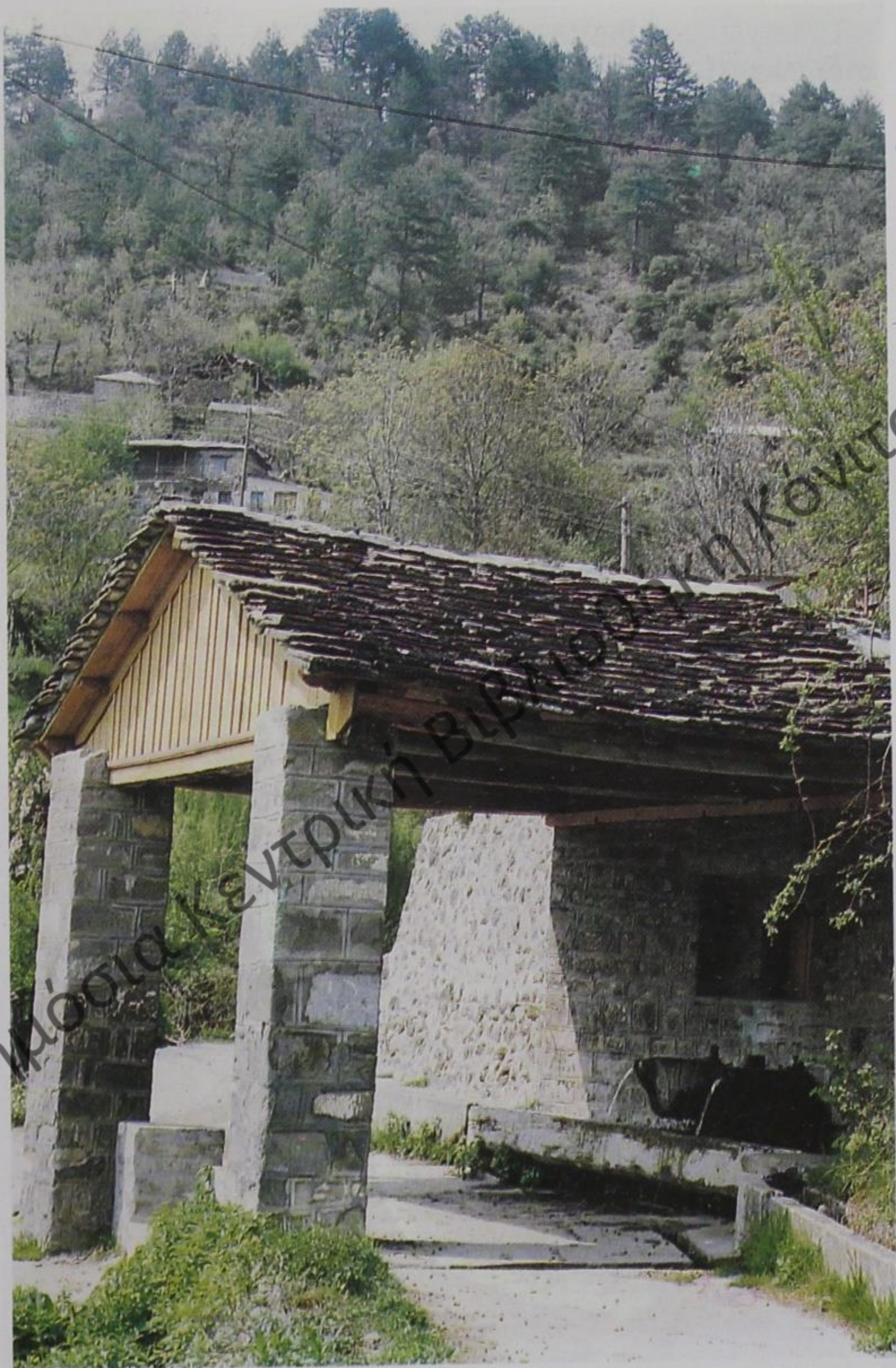
WINDMILLS were located at Saint Nikanoras, Kapaios and Stekas.

Despite the catastrophes the village suffered from, today the relatively scattered lands of the village is worth mentioning. There is plenty of space between the houses so that all of them enjoy the endless horizon and the beauty of the Tymphe mountain.

37. Ο νερόμυλος του Καπέτη
Kapetis' watermill

38 - 40. Παραδοσιακές βρύσες
Traditional fountains

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΦΟΡΕΣΙΑ

Ξεχωριστές βραδιές χαρίζει το τριήμερο πανηγύρι της Παναγίας κάθε Δεκαπενταύγουστο σε ντόπιους και ξένους επισκέπτες, στο οποίο ξεχωριστή και αυθεντική νότα δίνουν οι γυναικείες παλαιοσελλίτικες φορεσιές, που αντιπροσωπεύουν την παράδοση του χωριού, η διατήρηση των οποίων καθίσταται πλέον επιτακτική.

Η επίσημη παλαιοσελλίτικη στολή είναι ιδιαίτερα κομψή. Αξιοσημείωτο είναι ότι ερευνητές-μελετητές του είδους αγνοούν παντελώς την ύπαρξή της, εφόσον καμία μέχρι σήμερα μελέτη δεν τις έχει περιλάβει. Ωστόσο, το Υπουργείο Πολιτισμού το 1992 ενέκρινε πίστωση ύψους 1.000.000 δρχ. για τη δημιουργία νέων παλαιοσελλίτικων στολών.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι η γυναικεία φορεσιά διακρινόταν σε δύο τύπους, σε παλαιότερο και νεότερο, που διέφεραν μεταξύ τους ως προς την ποδιά και το δέσιμό της.

Η ανδρική διακρινόταν σε επίσημη και εργατική. Χαρακτηριστικό της επίσημης ανδρικής ήταν, εκτός των άλλων, η άσπρη φουστανέλλα, ενώ για εργατική φορούσαν τη μαύρη.

Η νυφιάτικη και γαμπριάτικη στολή είχε και αυτή τις παραλλαγές της. Η κόμμωση, καθώς και η υπόδηση, είχαν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Το μονό, διπλό ή πολλαπλό περιλαίμιο, φτιαγμένο από φλουριά χρυσά ή ψεύτικα, χαρακτήριζε τον πλούτο της οικογένειας από την οποία καταγόταν η νύφη.

Δημόσια Κέντρα Βιβλιοθηκή Κουλτούρα

41 - 44. Παραδοσιακές παλαισελλίτικες φορεσιές
Traditional costumes of Paleoselli

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ

Το Παλαιοσέλλι ανέδειξε κατά καιρούς ανθρώπους με ιδιαίτερη ευαισθησία, που προστάτευσαν με κάθε τρόπο τα συμφέροντα του χωριού σε πολλούς τομείς.

Όση προσπάθεια όμως και αν καταβληθεί να καταγράψουμε την προσφορά τους, σίγουρα κάποιοι θα έχουν οριστικά λησμονηθεί. Γι' αυτό θα αναφερθούμε σ' αυτούς που το έργο τους έμεινε ανεξίτηλο στην έντονη μνήμη των Παλαιοσελλιτών και ειδικότερα στους εκκλησιαστικούς και τοπικούς παράγοντες, στους καλλιτέχνες που ανέδειξε και στους ευεργέτες που τίμησαν με την πολύτιμη προσφορά τους το Παλαιοσέλλι.

Ι. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ ΙΩΑΚΕΙΜ ΠΑΠΑΧΑΤΖΗΣ

Ήταν εκκλησιαστικός δάσκαλος και ιερέας. Το έργο που χάραξε στο Παλαιοσέλλι τον καταξιώνει και μεγάλο ευεργέτη του χωριού. Είναι ο ιδρυτής του ναού της Αγίας Παρασκευής του Παλαιοσελλίου, όπως προαναφέραμε, και θεμελιωτής της σημερινής Μητροπόλεως Κόνιτσας. Οι γνώσεις και το ενδιαφέρον του για την υλοποίηση των οραμάτων του τον οδήγησαν σε μέρη μακρινά.

ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΣ

Καταγόταν από την οικογένεια Κοκώνη του Παλαιοσελλίου και είναι ο ιδρυτής του μοναστηριού της Αγίας Τριάδος στο Παλαιοχώρι της Λάιστας. Με την ακατάπαυστη εργατικότητα και φροντίδα ο ιερομόναχος το είχε καταστήσει από τα αξιολογότερα μοναστήρια της περιοχής. Δυστυχώς αργότερα εγκαταλείφτηκε και άρχισε να παρακμάζει. Το μοναστήρι αυτό φέρει την εξής επιγραφή. "ΙΣΤΟΡΙΘΗ Ο ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΔΙ ΕΞΟΔΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΟΣΙΩΤΑΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΔΑΜΙΑΝΟΥ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΕΚ ΚΩΜΟΠΟΛΕΩΣ ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΕΛΛΑΣ ΑΙΩΝΙΑ ΤΟΥ Η ΜΝΗΜΗ. ΔΙΑ ΧΕΙΡΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΚΑΙ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ ΕΚ ΚΩΜΗΣ ΧΙΟΝΙΑΔΕΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΕΛΛΑΣ. 1884 Ιουλίου 10."

45. Τοιχογραφία. Ιερομόναχος Ιωακείμ Παπαχατζής
Wall-painting. Priest-monk Ioakim Papachatzis

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΡΑΜΠΕΡΗΣ

Υπηρέτησε στο Άγιο Όρος, στο μοναστήρι του Παλαιοχωρίου Λάιστας και εφημέριος στο Παλαιοσέλλι και τα Άρματα. Με διαθήκη του κατέθεσε σε τράπεζα 50.000 δραχ. με διευθέτηση ώστε οι τόκοι που θα προκύπτουν εκάστοτε να διατίθενται υπέρ του σχολείου του Παλαιοσελλίου.

46. Θεία Λειτουργία στην Αγία Παρασκευή
The divine service of Saint Paraskevi

PERSONALITIES

From time to time, there have been paleoselli villagers who have exhibited special sensitivity to their heritage by protecting the welfare of the village.

Despite our attempt to record their contributions, some of them have been forgotten. For this reason we will refer to those whose work will never be forgotten by the people of Paleoselli. Especially, we will refer to the artists and benefactors that come from Paleoselli as well as members of the church and local personalities.

I. PERSONALITIES OF THE CHURCH

MONK OF HOLY ORDERS IOAKEIM PAPACHATZIS

Apart from ecclesiastical teacher and priest, he is also a great benefactor of the village. He is the founder of the church of Saint Paraskevi and also the founder of the Metropolitan Cathedral of Konitsa. His knowledge and the interest he took in the realization of his visions led him to lands far away.

MONK OF HOLY ORDERS DAMIANOS

He is the founder of the Monastery of Saint Triada in Paleochori of Laista. He was from Kokonis family of Paleoselli. Due to his assiduousness and caring that monastery was of the best in the area. Unfortunately, it was abandoned later and it started to become delapetated. In this monastery there is the following inscription. "THIS HOLY TEMPLE OF SAINT TRIADA WAS MADE WITH EXPENSES OF MONK OF HOLY ORDERS KURIOU DAMIANOS FROM PALEOSELLI BY THE HAND OF APOSTOLOS HRISTODOULOU AND MILTIADOY FROM VILLAGE HIONADES. 1884 July 10th".

ARCHIMANDRITE AGATHANGELOS KARABERIS.

He served in Mount Athos, at the monastery of Paleohori, Laista, and as a priest in Paleoselli and Armata. Through his will 50.000 drachmas were deposited in a bank under the condition that the interest collected from this sum would be spent on the school of Paleoselli.

II. ΤΟΠΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΤΡΟΧΟΠΟΥΛΟΣ

Αν και η μόνιμη κατοικία του βρισκόταν στην Καβάλα, η αγάπη για το Παλαιοσέλλι τον οδήγησε σ' αυτό. Η κατασκευή της γέφυρας που ενώνει το Παλαιοσέλλι με το Βρυσοχώρι είναι δικό του έργο. Προπολεμικά, με προσωπικά του έξοδα και με πενιχρά μηχανικά μέσα της εποχής εκείνης, κατασκεύασε αυτό το τεράστιο έργο. Άλλα έργα του είναι: όπως προαναφέραμε η δημιουργία της Ακρόπολης (Κεάτρα-Ρόσια), ο περίβολος της Αγίας Παρασκευής, η επισκευή μέρους του εσωτερικού του ίδιου ναού, η διαμόρφωση κοινοτικής πλατείας πλησίον του κωδωνοστασίου, η επισκευή του τριώροφου τότε δημοτικού σχολείου κ.ά.

Για να εξοικονομήσει χρήματα και να ανταποκριθεί στα παραπάνω, πούλησε μία από τις δύο κατοικίες του στην Καβάλα. Κατά την πορεία της προσπάθειάς του δεν εύρισκε ανταποκριτές. Μεταγενέστερα όμως το έργο του χαράχτηκε για πάντα ανεξίτηλα με αγάπη και σεβασμό στη μνήμη των Παλαιοσελλιτών. Το τέλος του υπήρξε οικτρό. Τον σκοτώσαν οι Βούλγαροι στην Καβάλα κατά την περίοδο της Κατοχής (1941-1944), ενώ ο συγχωριανός του Αναστάσιος Γ. Ταπεινόπουλος σκοτώθηκε στη Δράμα. Και οι δύο θεωρήθηκαν αντιδραστικοί.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΖΗΣΗΣ

Το ενδιαφέρον του στράφηκε κυρίως στα διδακτηριακά και εκπαιδευτικά προβλήματα του Παλαιοσελλίου. Για το λόγο αυτό, επί Τουρκοκρατίας έφθασε ως την Οδησό της Ρωσίας. Αποτέλεσμα η "Μαράσλειος Σχολή", δηλ. το τριώροφο διδακτήριο όπου στεγαζόταν Αρρεναγωγείο, Παρθεναγωγείο και Νηπιαγωγείο. Με τη μεσολάβησή του ο Δήμαρχος της Οδησού Γρηγόριος Μαρσλής και στη συνέχεια ο Αγαθάγγελος Πεφάνης έστειλαν αξιοσέβαστα ποσά για την ανέγερση του κτιρίου αυτού. Ανακηρύχτηκαν και οι δύο μεγάλοι ευεργέτες του Παλαιοσελλίου. Ο Ιωάννης Καραζήσης με το αμείωτο ενδιαφέρον προσέφερε, εκτός των άλλων, και όλα τα εποπτικά μέσα για τη διδασκαλία. Εγκατεστημένος στην Οδησό της Ρωσίας, σκοτώθηκε από τους Μπολσεβίκους το 1919.

II. LOCAL PERSONALITIES

STERGIOS TROCHOPOYLOS

Although he resided in Kavala his love for Paleoselli brought him there. The construction of the bridge that connects Paleoselli and Vrissochori is his creation. Before the war with his own personal expenses and technical means he created the project. Other pieces of work of his era, as we have already stated, the Acropolis (Keatra-rossia), the yeard of Saint Paraskevi, part of the interior of this church, the restoration of the old three floor school building, the construction of a village square behind the church bell, as well as others.

In order to save money and be able to do the above projects, he sold one of his two houses in Kavala. He was alone in his attempt but later his works were embraced with respect and love in the memory of Paleosellites forever. He was killed in Kavala by the Bulgarians during the German occupation (1941-1944) while Anastassios G. Tapinopoulos was killed in Drama. Both of them were considered as rebels.

IOANNIS KARAZISSIS

He was mostly interested in the educational problems of Paleoselli. For that reason, he got to Odessa, Russia, during the Turkish occupation. That visit resulted into the "Maraslis School" namely the three floor school where the boy's school, the girl's school and the kindergarden met. With his influence, the Mayor of Odessa Gregorios Maraslis and later Agathangelos Pefanis sent noteworthy amounts of money for the construction of the building. Both of them were pronounced great benefactors of Paleoselli. Ioannis Karazissis, being interested, also offered all the teaching aids. He was residing in Odessa, Russia, when he was killed by the Bolseviks in 1919.

PAVLOS ZISSAKIS

He was elected representative in Lakka Aous during the Turkish occupation. He was respected and had much influence in the whole area. When a troop of Turks camped for the last time at the location called Sourpassa, he was called to defend the suspicious

ΠΑΥΛΟΣ ΖΗΣΑΚΗΣ

Εκλέκτορας επί Τουρκοκρατίας στη Λάκκα Αώου. Ήταν σεβαστός και επέβαλλε τη γνώμη του σε όλη την περιοχή. Στη θέση "Σουρπάσα", όταν στρατοπέδευσε για τελευταία φορά τάγμα των Τούρκων, κλήθηκε να απολογηθεί για ύποπτες κινήσεις των Παλαιοσελλιτών. Παρόλα τα βασανιστήρια στα οποία υποβλήθηκε, γλίτωσε τους κατοίκους από βιαιοπραγίες που θα ακολουθούσαν σε βάρος τους.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

Καταρτισμένος δάσκαλος στα χρόνια της σκλαβιάς. Υπηρέτησε στο χωριό τα περισσότερα χρόνια της σταδιοδρομίας του και μόρφωσε πολλούς μαθητές του χωριού, εμπνέοντάς τους ευρύτερα τα ιδεώδη της θρησκείας και της πατρίδας. Κατηγορήθηκε για την κατεδάφιση οικίας, στην οποία επρόκειτο να στεγαστεί το Ρουμανικό σχολείο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΕΥΘΥΜΙΟΥ Η ΛΟΥΠΑΣ

Ανιψιός του Ιερομονάχου Ιωακείμ Παπαχατζή. Αναδείχτηκε ισχυρός παράγοντας στην Κόνιτσα και προσέφερε στο χωριό πολλές υπηρεσίες. Ήταν ο εμπνευστής της κατεδάφισης της οικίας στο Παλαιοσέλλι όπου επρόκειτο να στεγαστεί το Ρουμανικό σχολείο.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΥ

Ένας από τους ισχυρούς παράγοντες του χωριού του οποίου υποστήριξε με σθένος τα γενικά συμφέροντα. Ήταν στενός συνεργάτης του Ιερομονάχου Ιωακείμ στην ανέγερση του ναού της Αγίας Παρασκευής.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ Η ΝΤΟΜΠΡΗΣ

Μεγάλη φυσιογνωμία από το Παλαιοσέλλι. Επί Τουρκοκρατίας ως εκπαιδευτικός δίδαξε στα Αρματα. Εμφυσούσε με κάθε τρόπο στους μαθητές του τα ιδανικά της πατρίδας και της θρησκείας. Είχε τόλμη και αποφασιστικότητα.

ΗΛΙΑΣ ΕΥΘ. ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ

Εκπαιδευτικός πανεπιστημιακής μόρφωσης. Αφιέρωσε τη ζωή στην έρευνα της κοιλάδας του Αώου της περιφέρειας Κόνιτσας.

moves of Paleosellites. Despite the torture he suffered, he saved the inhabitants from the retaliation against them that would have followed.

KONSTANTINOS KATSIKOPOULOS

He was a well educated teacher during the occupation. He served in the village for most of the years of his career and educated many students from the village while instilling in them the ideals of religion and country. He was accused of demolishing the building where the Roumanic school was going to be housed.

IOANNIS PAPAEFTHIMIOU OR LOUPAS

He was the nephew of Monk Ioakeim Papachatzi. He offered his services to the village in many ways. Since he was respected by the Turks, he was able to inspire the demolition of the building where the Roumanic school was going to be housed.

GIANNIS STERGIU

One of the powerful patriarchs of the village. He defended the general interests of the village. He worked closely to Monk Ioakeim in building the Church of Saint Paraskevi.

DEMETRIOS ANAGNOSTOY, PAPATHANASSIS OR DOBRIS

A great personality from Paleoselli, he worked as a teacher in Armata during the Turkish occupation. He was instilling, in any way possible, to the students the ideals of the country and religion. He was bold and decisive.

HELIAS EFTHIMIOS PAPAZISSIS

A dynamic teacher with an education of University level. He devoted his life to researching the Aaos valley and the prefecture of Konitsa. He studied whatever concerned the area and especially the great historic events that took place there. Result of his research was the treatise "The Glorious Valley".

As the director of elementary education in the area of Konitsa (1941-1948), he fought against the Roumanic propaganda in the Vlachica speaking villages of the area. He passionately supported the greek schools and steadily disagreed with the Italian authorities

Μελέτησε επισταμένα οτιδήποτε αφορούσε στην περιοχή και κυρίως στα μεγάλα ιστορικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν εκεί. Αποτέλεσμα αυτής της έρευνας η μελέτη του "Η Δοξασμένη Κοιλιάδα".

Ως προϊστάμενος της Δημοτικής Εκπαίδευσης στην περιφέρεια Κόνιτσας (1941-1948) αγωνίστηκε και αντέδρασε κατά της Ρουμανικής προπαγάνδας στα βλαχόφωνα χωριά της περιφέρειας. Υποστήριξε με αυτοθυσία τα Ελληνικά σχολεία και διαφώνησε σταθερά με τις Ιταλικές Αρχές που υπέθαλπαν τη Ρουμανική προπαγάνδα και επενέβαιναν στη λειτουργία των ελληνικών σχολείων.

Οραματιστής της οδικής σύνδεσης Κόνιτσας-Γρεβενών, αγωνίστηκε για την πραγμάτωσή της.

Το 1927 συνεργάστηκε στενά με τον τότε πρόεδρο της κοινότητας Αναστάσιο Τερλίκα. Με τις από κοινού προσπάθειες προς την Επιτροπή Απαλλοτριώσεως Νομού Ιωαννίνων, πέτυχαν την παραχώρηση στην κοινότητα Παλαιοσελλίου από την περιοχή Ελευθέρου 2.500 στρεμμάτων στην τοποθεσία "Κούτσουρα-Μασορράχη". Μεγάλο υπήρξε το ενδιαφέρον του το 1930 για την κατασκευή της γέφυρας μεταξύ Παλαιοσελλίου-Βρυσοχωρίου. Στη συνέχεια και μεταξύ των ετών 1934-1937 μερίμνησε και λειτούργησε στο Παλαιοσέλλι υφαντική σχολή. Μεταπολεμικά, στο διάστημα που ήταν προϊστάμενος της Δημοτικής εκπαίδευσης στην Κόνιτσα, πάλι με μέριμνά του λειτούργησε Νηπιοτροφείο επί δεκαετία.

Το 1978 έθεσε τις βάσεις της λειτουργίας του Εκπολιτιστικού-Ορειβατικού-Αθλητικού και Εξωραϊστικού Συλλόγου Παλαιοσελλίου "Η Αγία Παρασκευή". Χρημάτισε ευδόκιμα επί πενταετία Πρόεδρος και ανακηρύχτηκε από τη Γενική Συνέλευση "Επίτιμος". Οι προσπάθειές του εξακολουθούν να κατευθύνονται σε οτιδήποτε αποβλέπει στην αναβάθμιση του χωριού.

Ευεργέτες του Παλαιοσελλίου πρέπει αναμφισβήτητα να υπήρξαν πολλοί, όπως οι: Χρ. Πούχας, αδελφοί Χρ. Παπάχρηστίδη, Ευθ. Στέκας, Κωνσταντίνος Σαχόμπας, Βασίλειος Μιχαλίτσιος, Ιωάννης Μίσιος ή Κουτσομπίνος, καθώς και πολλοί άλλοι, που προσέφεραν αξιόλογα ποσά, με διαθήκες ή χωρίς, υπέρ κοινωφελών έργων για το Παλαιοσέλλι. Ας μην ξεχνάμε όμως ότι υπάρχουν και πολλοί που θέλησαν να μείνουν ανώνυμοι.

that secretly fomented the Roumanic propaganda and intervened with the running of Hellenic schools.

Furthermore, he dreamed of the connection of Konitsa, Grevena and fought for realization.

In 1927, he collaborated with the president of the community Anastasios Terlikas. The expropriation of the Committee of Expropriations of the area of Ioannina of 2.500 stremata (25.000 ares) from the area of "Koutsoura-Masorrachi" location which were given to the community of Paleoselli was their achievement. In 1930, Papazissis also showed great interest in the construction of the bridge that would connect Paleoselli with Vrissochori. From 1934 to 1937, he took care so that a weaving school work in Paleoselli. Post-war, when he was director of elementary education, in Konitsa, he took measures to implement a kindergarten, for ten years.'

In 1978 he set the bases for the local Paleoselli's society "Saint Paraskevi". He successfully served as its president for five years and then the General Assembly pronounced him "Honorary President". His attempts are still forwarded to anything that will promote the village.

There have probably been many benefactors of Paleoselli for example; Christos Puchas, Papachristidis brothers, Efthemios Stekas, Konstantinos Sachobas, Vasilios Michalitsios and Ioannis Missios or Koutsobinos are people who, among others, offered noteworthy amounts of money in their wills or by donation for this project in Paleoselli. And let us not forget that there are many who wished to be anonymous.

47. Τοποθεσία "Νάνη"
Landscape of "Nani"

III. ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ

ΑΓΙΟΓΡΑΦΟΣ ΛΑΖΑΡΟΣ ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ (1923-1965)

48 Τοιχογραφία Λ. Μουστάκα
Wall-painting by L. Mustakas

Ο Λάζαρος Μουστάκας (1923-1965) ήταν αυτοδίδακτος και ταλαντούχος αγιογράφος. Φιλοτέχνησε εικόνες του ναού του Αγίου Νικολάου, της Αγίας Παρασκευής, καθώς και άλλων ναών. Ο πρόωρος χαμός του, δεν του άφησε τα περιθώρια να αξιοποιήσει το έργο του, γι' αυτό και πολλά έργα του έμειναν ανυπόγραφα, άγνωστα και σίγουρα διασκορπισμένα.

ΑΓΙΟΓΡΑΦΟΣ ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΜΑΛΑΜΟΣ Η ΓΙΑΝΚΟΣ (1913-1938)

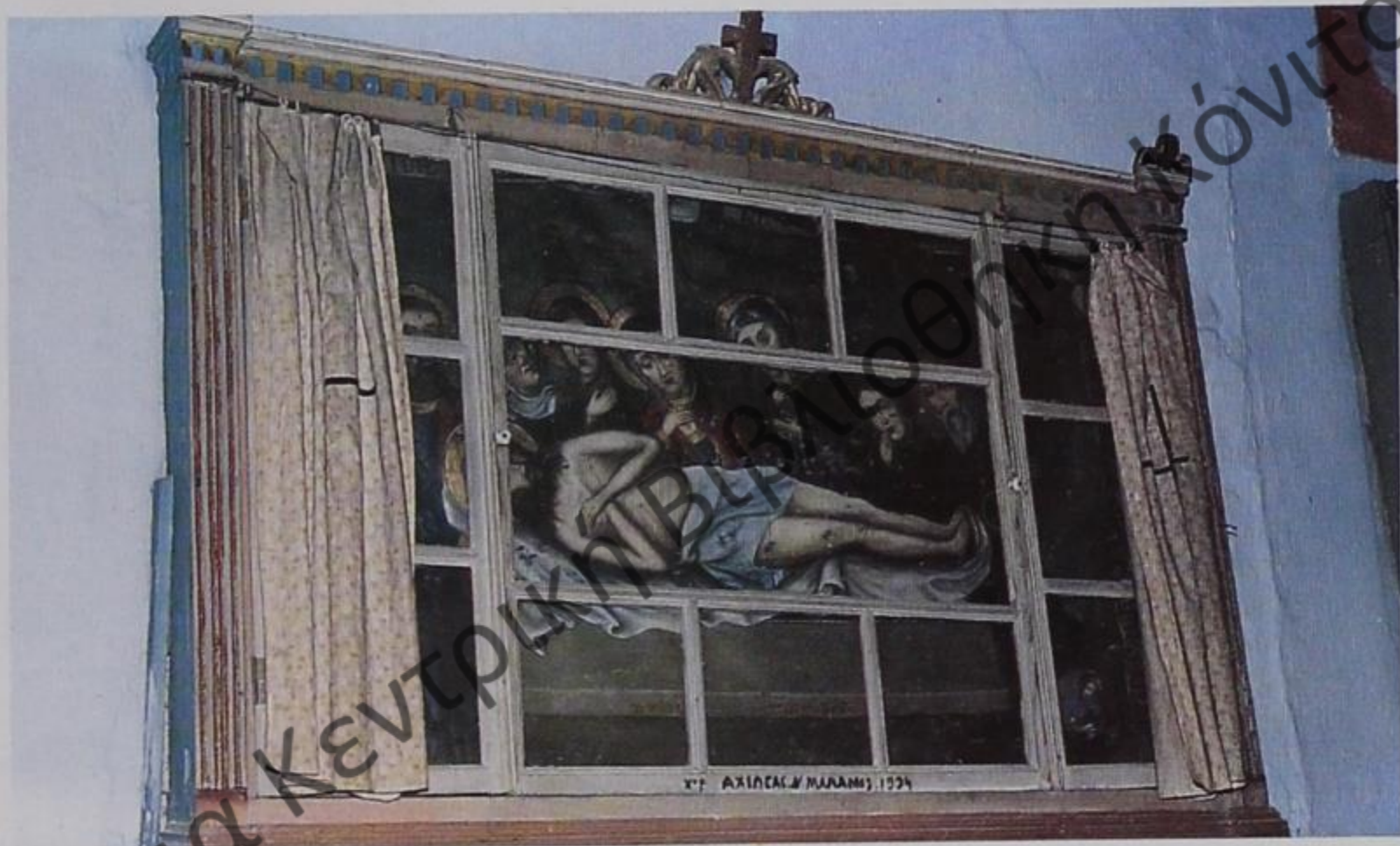
Ήταν αυτοδίδακτος αγιογράφος της προπολεμικής περιόδου. Στην εκκλησία της Αγίας Παρασκευής υπάρχουν έργα του, μεταξύ των οποίων η τοιχογραφία του Ιερομονάχου Παπαχατζή. Δεξιά του Ιερομονάχου απεικονίζεται η Αγία Παρασκευή, αριστερά ο όσιος Ιωαννίκιος. Αποτελεί μια προσπάθεια του νεαρού τότε ζωγράφου να μιμηθεί και αντικαταστήσει την πρωτότυπη, που είχε υποστεί καταστροφές και αλλοιώσεις λόγω υγρασίας. Άλλα έργα του: "Η Αποκαθήλωση", "Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος", "Ο Επιτάφιος Θρήνος" καθώς και άλλες κινητές αγιογραφίες.

III. ARTISTS

ICONOGRAPHER, LAZARUS MOUSTAKAS

Lazarus Moustakas (1923-1956) was a self taught and talented iconographer. He filled the church of Saint Nikolaos, the church of Saint Paraskevi, as well as other churches. His early death prevented him from completing his work and therefore, many of his works remained unsigned, unknown and scattered.

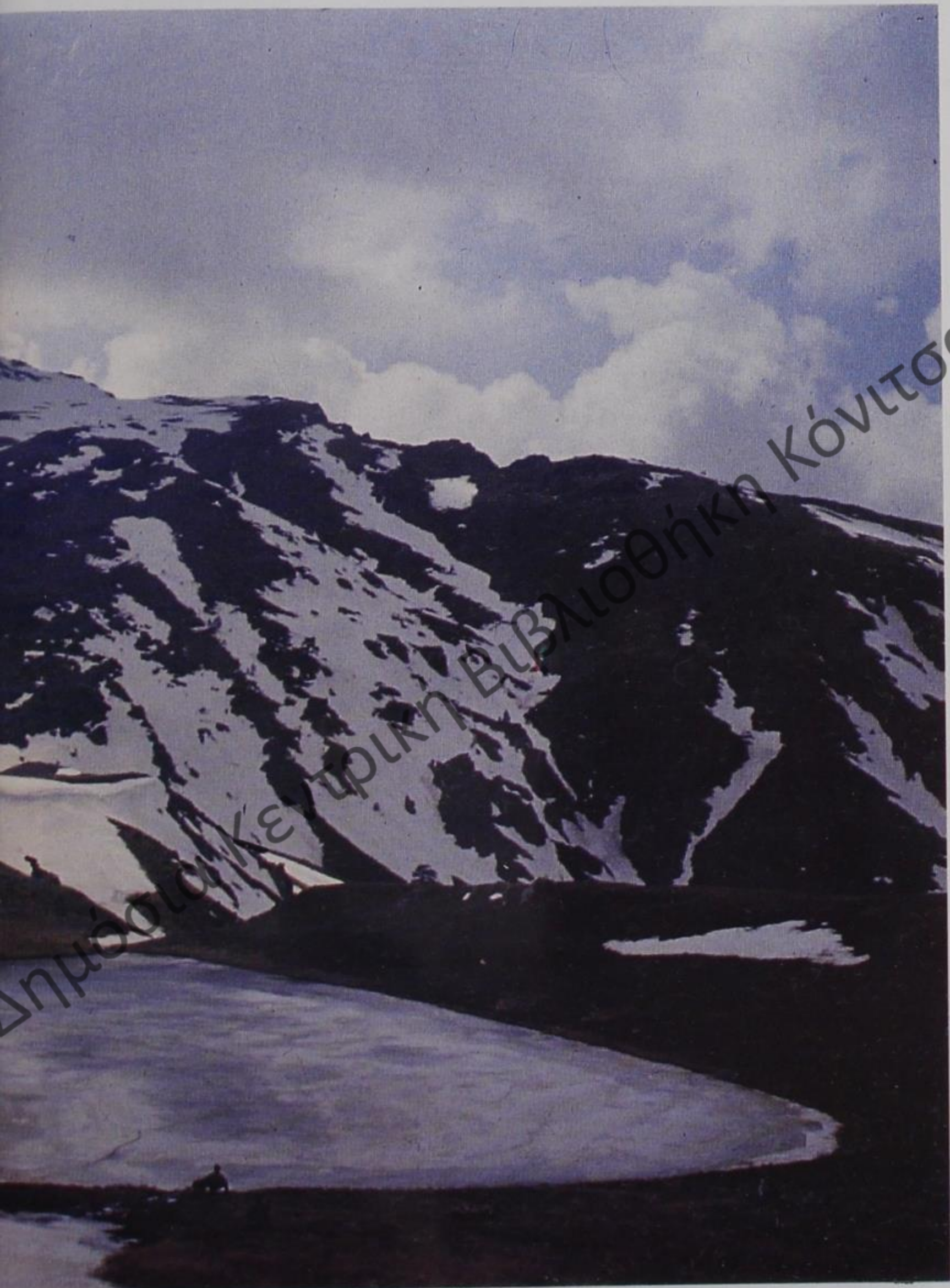
ICONOGRAPHER, ACHILLEAS MALAMOS OR GIANKOS

49. Αγιογραφία Αχιλλέα Μαλάμου
Hagiography painted by Axilleas Malamos

He was a self taught iconographer of the pre-war period. He died young, before 1940. In the church of Saint Paraskevi there are pieces of his work such as the fresco of the Monk in holy orders Papachatzi. On the right of the monk Saint Paraskevi is represented while Saint Ioanikios is portrayed on his left. This fresco was an attempt of the young painter to imitate and replace the original fresco which had been damaged and suffered enormously from the humidity. Other pieces of his work "The Decent from the Cross", "The Holy Configuration of Christ", "The Good Friday", and other smaller icons.

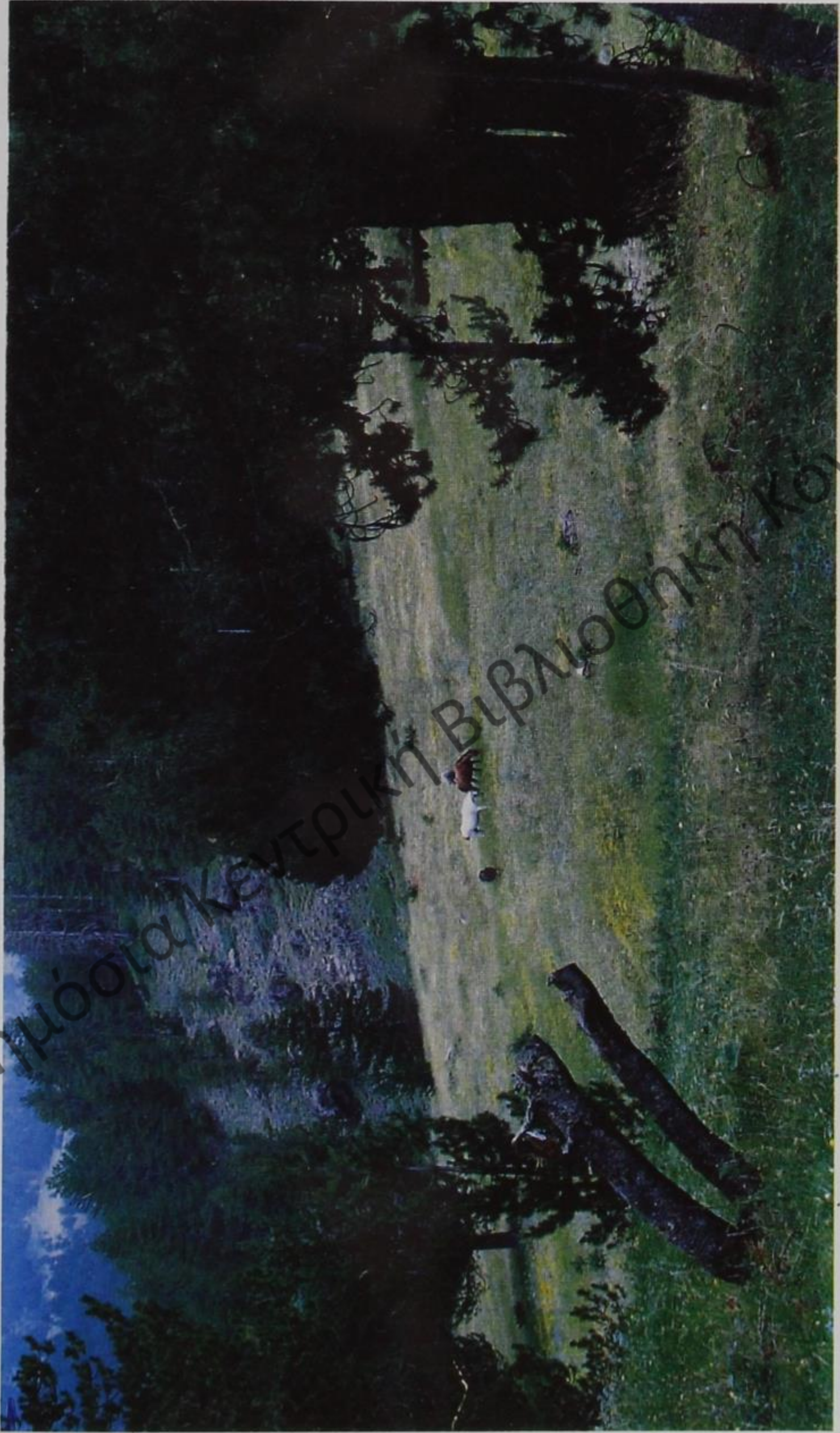

50. Η Δρακολίμνη παγωμένη
Drakolimni in winter

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη

5) Εκδρομή στο Σμόλικα
Excursion on mount Smolikas

52. Υπαλπικά τοπία Παλαισελλίου
Alpine landscapes of Paleoselli

53. Ο Αώος ποταμός στους πρόποδες της Τύμφης και του Σμόλικα
The Aooos river on the feet of Tymphi and of Smolikias

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	11
ΘΕΣΗ	12
ΘΡΗΣΚΕΙΑ	20
ΙΣΤΟΡΙΑ	32
ΠΑΡΑΔΟΣΗ	48
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ	62

CONTENTS

PREFACE	9
FOREWORD	11
LOCAL	13
RELIGION	21
HISTORY	33
TRADITION	49
PERSONALITIES	65

Πηροπούλα Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιας